

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3. Večji inzerati petih vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafličeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE, Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5 // Poštno hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

V odločilnem trenutku:

Vlada nacionalne obnove v Rumuniji

Nova vlada je prevzela veliko in kočljivo nalogo v sedanjih razburjenih časih v Evropi, ko imajo dogodki globoke posledice na splošen položaj vseh balkanskih narodov — Tatarescu o dolžnostih, ki jih je prevzela njegova vlada — Kralj Karol: država mora biti močna v materialnem in duhovnem oziru — Rumunija hoče ostati nevtralna in v dobrih odnosih z vsemi državami

Bukarešta, 25. nov. e. Nova rumunska vlada, ki je bila zaprisežena sinoči, je sestavljena takole:

Predsednik vlade in notranji minister Georgij Tatarescu; zunanji minister in namestnik ministra za propagando Grigorij Gafencu; minister za narodno gospodarstvo Konstantin Angelescu; finančni minister Mitica Constantinescu, ki je hkrati ostal guverner Narodne banke; prosvetni minister prof. Petre Andrei; pravosodni minister Istrate Micescu; minister dela prof. Mihail Rădulescu; minister za narodno zdravje prof. univerze Hortolomei; minister za vero in umetnost prof. Ion Nester; minister za poljedelstvo prof. Juncu Sisești; minister za narodno obrambo Ion Ilcu; minister za narodne manjšine Silviu Dragomir; minister za letalstvo in mornarico general Paul Teodorescu; minister za oboroževanje prof. Victor Slavescu; minister državnega imetja Trajan Pop; minister za promet in javna dela Iguritu; ministrstvo za javni red je bilo ukinjeno.

Za državne podtajnike so bili imenovani prof. Mihail Serban v ministrstvu za gospodarstvo, Ion Bibicescu v predsedništvu vlade, in dr. Topa, ki bo dodeljen ministrstvu narodnega zdravja, dalje Radu Ortokala in Ion Vintu v ministrstvu notranjih del, v ministrstvu dela je imenovan bivši šef socialne demokratske stranke Grigoriu, v ministrstvu narodnega gospodarstva pa je državni podtajnik Titu Popovici.

Prisega nove vlade

Bukarešta, 25. nov. s. (Hava.) Nova rumunska vlada je bila sinoči ob 20.45 na dvorcu zaprisežena. Nato je imel min. strski predsednik Tatarescu v navzočnosti kralja Karola in vseh ministrov nagovor. Izjavil je, da predstavlja njegova vlada program nacionalne obnove pod kraljevim vodstvom. Delala bo za pomirjenje, rekonstrukcijo in konsolidacijo države v vsakem oziru. Na fronti nacionalne solidarnosti bo mobilizirala vse vojaške in materialne sile države v svrhu ojačenja narodne obrambe in varovanja nevtralnosti Rumunije, ki jo bo branila pod vsakimi okoliščinami. V izvedbi tega programa nacionalne enotnosti, socialne pravičnosti ter

miru doma in zunaj je vlada prepričana, da bo deležna podpore vseh Rumunov. Na govor ministrskega predsednika je odgovoril kralj Karol. Izrazil je prepričanje, da se novi ministri zavajajo odgovornosti in dolžnosti, ki jo prevzema. Kakor tudi odločilnega trenutka, v katerem stopajo na svoja mesta. Program nove vlade obeta najboljši uspehi in kralji želi iz vsega srca, da bi popolnoma ušel. V trenutku, ko je ves svet v vojni, je treba storiti vse, da bo država močna v materialnem in duhovnem oziru.

Bukarešta, 24. nov. e. Službeno poudarjajo, da je nova vlada Tatarescu sestavljena v okviru fronte nacionalnega prepričanja. To pomeni, da bo v notranji in zunanji politiki nova vlada nadaljevala politiko režima fronte narodnega prepričanja, ki je bila inaugurirana v febr. 1938. V tukajšnjih krogih zlasti poudarjajo dejstvo, da je Tatarescu postavil za temelj zunanje politike nevtralnost kraljevine Rumunije in ustvaritev prijateljskih zvez z vsemi državami.

V notranji politiki bo kot najvažnejša točka vladnega programa izboljšanje vojske in narodne obrambe, ki se bo vršilo zelo intenzivno. Od 25 ministrov in državnih podtajnikov v Tatarescuovi vladi je 12 novih oseb. Največ je novih ljudi med državnimi podtajniki, katerih je 8, od teh 6 novih.

Parlament odgojen

Bukarešta, 25. nov. AA (Havas.) Zasedanje parlamenta, ki bi moralo biti danes, je bilo odloženo.

Francoska presoja

Pariz, 25. nov. e. Svojnici „Temps“ se v uvodniku bavi z zadnjo krizo v Rumuniji in pravi: Po nekaterih informacijah je bil Argetojanu pripravljen, da bi napravil koncesije, ki bi usmerile gospodarske odnose z Nemčijo k stalnemu skupnemu sodelovanju, toda član njegove vlade niso delili njegovega mnenja, ker je bilo jasno, da bi bila ogrožena bodočnost države, če bi šlo po tej poti.

Dejstvo, da je po sprejemu pri kralju dobil mandat za sestavo vlade Tatarescu in da je dolgo konferiral z Diamandijem bivšim predsednikom vlade, zunanjim mi-

nistrom Gafencu, kakor tudi s Constantinescu, bivšim finančnim ministrom, se tolmači kot važen znak glede orientacije nove vlade.

Poleg tega je vsa nacionalna aktivnost Rumunije odvisna od potrebe, da se ohrani politična in gospodarska nevtralnost in da se od države odstrani vsaka nevarnost hegemonije, ki bi poganjala za seboj posredno ali neposredno odvisnost od tujih interesov, pa naj bi bili kakršnikoli.

Pariz, 25. nov. mp. (Havas.) Pariški tisk se obširno bavi z dogodki v zvezi z novo vlado v Rumuniji. Še pred izbruhom vojne je bil podpisan sporazum med Rumunijo in Nemčijo glede gospodarskega sodelovanja. Ob začetku vojne so se v Rumuniji začeli širiti glasovi, da hoče „Nemčija“ narediti Rumunijo za središče svojih dobav v vojne namene. Nemškemu je sledil francosko-rumunski trgovinski dogovor in nato še angleško-rumunski. Slednja konvencija je bila v prvi vrsti napadena proti poskusu nemške hegemonije na Balkanu. Ker Nemčija ni mogla računati na prekomorski uvoz, se je obrnila na Rumunijo glede povečanja dobav. Zato je s političnimi grožnjami direktno in indirektno.

V trgovinskih pogajanjih med Rumunijo in Nemčijo je nemška delegacija zahtevala, da mora Rumunija prodajati Nemčiji mineralna in druga gorilna olja po nižji ceni. Ker bo plova po Dunavu kmalu nemogoča, se bo moral ves promet vršiti po železnici. Razen tega je nemška delegacija zahtevala, da mora Rumunija vezati svojo valuto na marko Rumunija je to odklonila. Tudi so Rumuni zahtevali namesto dolgoročnega odplačila takojšnje plačilo v zdravih tujih devizah.

Pariški tisk dodaja, da je sedanji ministrski predsednik Tatarescu, ki je za Rumunijo podpisal v Parizu francosko-rumunsko trgovinsko pogodbo, ob tej priliki izjavil, da se Rumunija niti ne more vezati na eno samo državo, kajti ekonomska vezanost bi se spremenila lahko v politično vezanost, čemur pa se bo Rumunija z vsemi razpoložljivimi silami uprla.

»Paris Soir« med drugim piše, da stoji na meji Rumunije moderno organizirana armada, ki je pripravljena braniti integri-

teto države. V primeru napada bi Rumuniji takoj priskočili na pomoč Anglija in Francija, ki jamčita nedotakljivost Rumunije.

V Berlinu še niso zavzeli stališča

Berlin, 25. nov. e. V tukajšnjih krogih največjo pozornostjo zasledujejo dogodke v Rumuniji v zvezi s sestavo nove vlade. O vzrokih padca vlade Argetojana niso pristojni krogi zavzeli nobenega stališča. Mislijo da je nastala kriza le zaradi notranje politične vprašanja. Prav tako poudarjajo, da Nemčija ne mara zavzeti stališča do nove vlade, dokler ne bo jasna situacija o njenem programu in delu.

Glede zastaja v nemško-rumunskih pogajanjih se to tolmači s pojavom raznih tehničnih vprašanj, ki pa nikakor ne bodo ovirali za uspešno zaključitev pogajanj. Kot znak, da se bodo v kratkem pogajanja nadaljevala, se smatra dejstvo, da je šef nemške trgovske delegacije dr. Clodius še ostal v Bukarešti.

Madžarsko mnenje

Budimpešta, 25. nov. mp. Oficiozni »Pester Lloyd« priobčuje mišljenje madžarskih vladnih krogov glede rumunske ministrske krize in pravi, da so krizo povzročili zunanje in notranje politični motivi. Na krizo so znatno vplivali odnosi med Rumunijo in Bolgarijo, v znatni meri pa tudi ekspozice madžarskega zunanjega ministra grofa Csakyja, ki je izjavil, da Madžarska nikakor ne bo popustila od svojih revizionističnih zahtev. Rumunska vlada je zaradi tega iskala stike z Rusijo, kar pa kralj Karol ni odobravala.

Glede notranje politične vzrokov je privlekel h krizi zlasti pomanjkanje živih in surovin. Razen tega je bil med kraljem Karolom in ministrskim predsednikom Argetojanom že dva tedna spor, ki je dosegel svoj višek, ko je trgovski minister Mizoiu v soglasju z Argetojanom zahteval spremembe v deviznem prometu. Kralj se s tem načrtom ni strinjal in sta zaradi tega Argetojanu in Mizoiu podala ostavko. Podobno poročajo tudi italijanski listi.

ki bo baje dobil nalogo za zgraditev nove linije utrdb na vzhodu Nemčije, ki bodo segale od baltičskih držav do Slovaške.

Vojna na morju in v zraku

Poškodovana angleška križarka — Varnostni ukrepi za holandske ladje — Sestreljena nemška letala na zapadni fronti

London, 25. nov. s. Angleška admiraliteta je sinoči objavila poročilo, da je bila angleška križarka »Belfast« (10.000 ton) v torek ponoči v zalivu Firth of Forth poškodovana bodisi od mine ali torpeda. Dvajset mož padle je bilo pri eksploziji ranjenih. Križarka je sedaj v popravilu.

Uradno poročilo ne pove, kakšnega obsega je poškodba na križarki »Belfast«. Po prvih poročilih je križarka brez pomoči še dospela v pristanišče.

London, 25. nov. s. Angleška admiraliteta je objavila listo izgub na rušilcu »Gipsy«. Prvotno so pogrešali 40 mož padle, sedaj pa so jih že 10 našli, tako da znaša skupno število smrtnih žrtev 30.

London, 25. nov. s. (Exchange Telegraph.) Neka norveška ladja je včeraj izkrcala še 7 mož s potopljenega angleškega parnika »Arlington Court«, ki jih je našla na odprtem morju v rešilnem čolnu. 23 mož, ki so bili v drugem rešilnem čolnu, je bilo rešenih že prej. Tretji čoln s štirimi možmi še vedno pogrešajo.

Japonska bo zahtevala odškodnino

Tokio, 25. nov. s. (Reuter) Pričakujejo, da bo japonska vlada zahtevala za potopljeni parnik »Terukuni Maru« odškodnino od one države, za katero bo na podlagi preiskave ugotovljeno, da je nesrečo zakrivila. Če bo dotična država odgovornost skušala odvrniti od sebe, bo japonska vlada odredila zaplenitev ladij te države. Doselej preiskava še ni končana.

Ameriška zahteva

London, 25. nov. s. Angleški radio javlja, da je ameriška vlada zahtevala od nemške vlade izpustitev ladij nevtralnih držav, ki jih nemške oblasti zadržujejo v

nemških pristaniščih v svrhu pregleda. Nekaj ladij je bilo že izpuščenih.

Strah pred minami

Amsterdam, 25. nov. s. (Exchange Telegraph.) Holandska vlada je imela včeraj sejo. Sklenjeno je bilo, da bodo holandske ladje odšle po možnosti plule v manjših skupinah s spremetvom ter da bodo pred njimi vlačilci, ki bodo pobirali mine.

Posadka parnika »Rotterdam« se je včeraj iz strahu pred minami uprla, da bi ladjaz zapustila luko.

Poročilo francoskega generalnega štaba

Pariz, 25. nov. i. (Havas) Francoski generalni štab je objavil podrobno poročilo o sestreljenih nemških letalih v zadnjih dveh dneh. V poročilu so točno navedeni kraji, kjer so bila letala sestreljena, kakor tudi tipi vseh letal. Vsega skupaj je bilo sestreljenih v dveh dneh 14 nemških letal, ki so vsa padla na tla za francosko linijo, dve letali pa sta padli za sovražno linijo. Na zemljo so bila zbita letala tipa Messerschmidt 109, več Dornierov in Heinkelov. Več letalcev je bilo ujetih, pri spopadih pa je bilo tudi več ustreljenih.

Konferenca baltičskih držav

RIGA, 25. nov. e. Zunanji ministri Estonije, Letonske in Litve so se sporazumeli, da v kratkem skličejo konferenco baltičskih držav. Ta konferenca, ki je bila napovedana za september v Zenevi, je bila zaradi vojne odložena in bo bodoča konferenca v Tallinu. Organizacija konference je bila poverjena estonskemu zunanjemu ministru.

Nad pol milijona angleških vojakov na fronti

Angleška vojska je docela motorizirana ter ima že sedaj 25.000 tankov

London, 25. nov. mp. (Informations Press.) Poročevalci nevtralnih držav, ki so si ogledali angleške postojanke na zapadnem bojišču, poročajo svojim listom vtise o teh obiskih. Poročevalec danske »Politiken«, Sventil Erasmussen, piše o britski armadi naslednje: Bil sem 4 dni na bojišču. Videl sem tisoče angleških vojakov, kako kopljeto jarke in grade utrdbe. Na zapadni fronti je zbranih 200.000 na bolje opremljenih in oboroženih vojakov, kakršnih nima nobena armada na svetu. Angleška vojska je popolnoma motorizirana. Na vsake 4 vojake pride en avto. Angleška vojska v Franciji dobi vsak teden iz Anglije 35.000 ton vojnega materiala in 15.000 ton živil. Dnevno dobi vsaka angleška brigada iz Anglije 150.000 l benolna celotna angleška armada v Franciji pa 6

milijonov litrov dnevno. Angleške vojaške pekarne pečejo dnevno po 300.000 hlebov belega kruha.

K E Olanda, poročevalec »Svenska Dagbladet«, piše, da je motorizacija angleške ekspedicijske armade na višku. Ves čas svetovne vojne je Anglija poslala v Francijo 800 tankov, zdaj pa je na zapadni fronti 25.000 angleških tankov. Tudi številčno je angleška ekspedicijska znatno močnejša in je v Franciji že sedaj 11.000 angleških vojakov več, kakor ves čas svetovne vojne. Anglija je že na dan objave vojne napovedi razpolagala s milijonom vojakov. V kratkem pa bo razpolagala še z mnogimi večimi sredstvi. Do sred. decembra je treba računati, da bo v Franciji že nad pol milijona angleških čet.

Nemška vojska se ne bo ozirala na ženske in otroke

Nemška vlada je odklonila francoski predlog o določitvi posebnih predelov za ženske in otroke — Poljski vojni ujetniki v nemški armadi

PARIZ, 25. nov. s. (Reuter.) Francoska vlada objavlja, da je nemška vlada odklonila predlog za določitev posebnih predelov v vojujočih se državah, ki bi bili rezervirani za ženske in otroke ter ne bi bili izpostavljeni vojaškim akcijam.

Francoska vlada je tak predlog stavila že pred enim letom Društvu narodov. Ob izbruhu sedanje vojne ga je ponovil mednarodni odbor Rdečega križa v Zenevi ter ga dostavil vsem vladam vojujočih se držav.

Predlog ni bil objavljen, dokler ni bil znan odgovor nemške vlade. Odgovor je bil izročen te dni. Nemška vlada v njem spo-

roča, da ji ni mogoče podpisati takega sporazuma, ker ne more v naprej povedati, kaj bo in kaj ne bo predmet napada nemške vojske, ker je sedanja vojna totalna vojna.

LONDON, 25. nov. s. Angleško vojno ministrstvo objavlja, da je nemška vojska postavila v velikem številu poljske vojne ujetnike v svoje edine. Vojno ministrstvo ugotavlja, da je to direktna kršitev haške konvencije iz leta 1907, ki določa, da ne sme nobena država vojni ujetnikov uporabljati za vojaške operacije proti njihovi lastni državi.

LONDON, 25. nov. s. Angleški radio jav-

Iz notranje politike

JUGOSLOVENSKI NACIONALIZEM
Pravkar izšla četrta številka splitskega tednika »Narodni list« piše med drugim: Z zadovoljstvom gledamo na prvo dobo našega dela in sodelovanja s prijatelji. V tem času smo prejeli množico odobravajočih pism in pozdravov iz vse Jugoslavije. To pomeni, da se je čutila potreba lista, ki bo odprto in moško zastopal ideje, skupne vsem Srbom, Hrvatim in Slovencem.

Se enkrat pravimo odprto in jasno: Mi smo jugoslovenski nacionalisti t. j. mi bomo ne glede na to, ali smo Hrvati, Srbi ali Slovenci motrili naše nacionalno življenje s stališča nacionalnega edinstva ter interesov državne celote. Na ta način se bomo pokazali kot najboljši Hrvati, ozroma Srbi ali Slovenci.

Nasproti banovini Hrvatski smo zavzeli pošteno in lojalno stališče. Svojega odnosa do naše domovine Jugoslavije ne moremo spreminjati zaradi tega, ker je njena politično-upravna razdelitev taka ali drugačna.

Skušali bomo, da se vsa vprašanja v državi ali banovini rešujejo po postavljeni, ustavni in demokratični poti. Zato smo nasproti vsakega totalitarnega režima in totalitarne metode, ne glede na to, če bi te prihajale pod jugoslovansko ali pod plemensko hrvatsko ali srbsko firmo.

SOKOLSKO DELOVANJE NA HRVATSKEM NE BO OVIRANO
Splitsko glasilo JRZ »Glas Primorja« poroča iz Zagreba:

Predstavniki Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije dr. Dragojević, dr. Belajčić in arhitekt Smiljanec so obiskali podpredsednika vlade dr. Mačka v zvezi z nadaljnjim sokolskim delovanjem po vsej državi, posebno pa v banovini Hrvatski. V razgovoru, ki je trajal okoli tri četrt ure, so zastopniki Sokola orisali dr. Mačku prilike sokolstva na Hrvatskem. Dr. Maček je ob tej priliki izjavil, da je nasprotnik vsakega nasilja, da se bo v banovini Hrvatski spoštovala zakonitost in da ne bodo uvedene nikake izjemne mere proti sokolstvu.

TREBA JE POZNATI PROGRAM ZA BODOČNOST

O pomenu in važnosti bodočih volitev piše »Nova Rijeka«: V zadnji številki smo poročali, da ne zadostuje v tej situaciji poudariti volitve, pa što Bog da! Iščemo junaka, ampak je treba ustvariti ugoden volilni položaj. Volitve morajo pokazati, da smo pravo silo narodnega razpoloženja, temveč tudi izraz konstruktivne državne volje. Dosej se je hotelo to ustvariti s silo in umetno. Toda napaka bi bila enaka, če bi sedaj padli v drug ekstrem, da se stopi brez načrta in vodstva v megle. Volilna vlada mora narodu postaviti jasna vprašanja, na katera je treba odgovoriti. Situacija mora biti tako čista, da se bo vnaprej vedelo, da bo narod brez ozira na razmerje glasov za posamezne stranke v ogromni večini rekel: da! Zato je treba poznati program za bodočnost. Pa tudi ljudi, ki ga bodo izvedli, in kakšen načrt bodo izvedli, in to je mogoče.

POLITIKA NI PESEM

»Hrvatski dnevnik« se bavi s različnimi elementi, ki kritizirajo sedanji notranje-politični položaj in pravi med drugim: Tudi danes so pri nas elementi, ki skušajo zastrupiti duše posameznikov, ker ne morejo zastrupiti vsega naroda. Nekateri skušajo dokazati, da je pot, ki ga hodi danes hrvatski narod s svojim voditeljem dr. Mačkom, zgrešen, drugi pa nasprotno trdijo, da so uresničene vse hrvatske zahteve in da je treba sedaj zavreči vsa politična gesla ter se zadovoljiti s tem, kar smo dosegli. Niti prvi niti drugi nimajo prav. Četudi je za uspešno politično delo potrebna intuicija, vendar politika ni pesem, napisana v ekstazi, kolikor se sploh pijejo pesmi v nekontroliranem zanosu. Politika je praktično delovanje, ki ocenjuje vse možnosti in ki stremi za tem, da se doseže ono, kar je v gotovem momentu mogoče, ne da bi se odrekla nadaljnjim in končnim ciljem. Takšna je tudi politika dr. Mačka.

DR. MAČEK MISLI PRI VSEM SVOJEM DELU NA BOGA!

Sarajevski nadškof dr. IV. Šarić je ob svoji vrnitvi iz Rima podal dopisniku zagrebškega »Jutranjega lista« nekaj zanimljivih in značilnih izjav. Med drugim je poudaril, da ga je vodila pot v Rim preko Zagreba in Dunaja. V Zagrebu se je sestal z dr. Mačkom. O tem sestanku, ki je trajal kakor pol ure, je izjavil nadškof: »Čudil sem se modrosti in jakosti duha dr. Mačka. Pomenila sva se o vseh važnejših vprašanjih. Ko sva govorila o konkordatu in sv. stolici, je izrekel dr. Maček tele značilne besede: Ne samo kot katolik, temveč tudi kot državnik moram biti za sv. stolico, ki je danes na višini. Pri slovesu mi je rekel: Bog z vami!« Dr. Maček, je poudaril nadškof, »misli pri vsem svojem delu na Boga.«

BOJ NEPISEMENOSTI V BOSNI
Te dni so bili v raznih krajih v Bosni prosvetni sestanki HSS, na katerih je bilo sklenjeno, da se mora začeti takoj z delom za pobijanje neplemenitosti. Pri tem delu bodo morale sodelovati tudi ženske.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

1700 Čehov ustreljenih

Kako je prišlo do krvavih dogodkov v Pragi

PRAGA, 25. nov. mp. Policijska uprava protektorata Češke in Moravske je uradno razglasila, da je bilo zaradi protidržavnega rovarjenja v poslednjih dveh tednih na Češkem in Moravskem ustreljenih 1700 oseb.

PRAGA, 25. nov. e. (United Express). Kakor se izve iz merodajne strani, je bila izvršena justifikacija treh Čehov 18. novembra, že 24 ur po spopadu, ki so ga imeli z nekim nemškim uradnikom civilne uprave. 17. novembra ob 22. je neki Nemec na tramvaju stopil na nogo češkemu policijskemu uradniku, zaradi česar je nastal prepir. Ko je nemški uradnik stopil s

tramvaja, je češki stražnik v civilu v družbi nekega drugega Čeha stopil za njim in oba sta zapretila Nemcu, ki je potegnil samokres in zahteval intervencijo bližnjega češkega stražnika. Toda ta ni hotel zabeležiti imena obeh Čehov in ko sta oba Čeha obdolžila nemškega policijskega uradnika, da je potegnil samokres, je ta vse tri potegnil na komisarijat. Med potjo so baje Čehi Nemca ozmerjali. Na policijskem komisariatu se je Nemcu posrečilo, da je dobil zvezo z nemškimi oblastmi. Naslednjega dne so bili vsi trije Čehi udeleženi pri tem incidentu, ustreljeni.

Druga izjava Otona Strasserja

Bivši namestnik kancelarja Hitlerja ne pozna Fiserja — Strasser o „Črni fronti“ v Nemčiji

PARIZ, 25. nov. k. (Associated Press). V pariškem skrivališču, kamor se je zatekel vodja „Črne fronte“ Oton Strasser, ki ga je Nemčija uradno proglasila za iniciatorja in organizatorja atentata na Monakovem, so novinarji že drugi obiskali tega bivšega Hitlerjevega tovariša, ustanovitelja narodno-socialističnega pokreta in Hitlerjevega namestnika v času, ko je bil Hitler zaprt v trdnjavi.

Strasser je na vprašanje, ali pozna atentatorja Georga Elserja izjavil: Zatrjujem vam, da ne poznam Georga Elserja in da ni eden izmed mojih ljudi. Nikoli nisem slišal govoriti o angleškem vojnem agentu Bestu ali Stewensu. Ako je Gestapo čutila potrebo, da zvali krivdo na „Črno fronto“, je to samo dokaz, da prizna našo moč. Priznala je, da je naša akcija v

notranjosti Nemčije tako važna, da je potrebno podvzeti vse ukrepe proti „notranjemu sovražniku“. Sicer se pa mi tega ne bojimo. V začetku l. 1930. je „Črna fronta“ imela okoli 11.000 članov, ki so bili vsi politično izsolani. Vse moje tovariše Gestapo strogo nadzira, in zaradi tega že davno nimam nobenih stikov z njimi. Od tega časa pa se je moč „Črne fronte“ podesetorila. Iz razumljivih razlogov vam ne morem dati številčnih podatkov o tem. Toda zatrjujem, da imam svoje ljudi v sleherni narodno-socialistični organizaciji in v vsaki sekciji Delovne fronte in v vsakem polku ter celo v Gestapu, ki je že nekaikrat poskušala da bi me umorila ali vsaj ugrabila. Zadnji poskus, da bi me umorili, ni uspel zaradi nekega meni vdane člena Gestapa.

izmišljotino. Rekel je tudi, da so vsi člani parlamenta popolnoma seznanjeni s potekom pogajanj in se bo o tem razpravljalo v parlamentu med poročnim debatam, ko bo razprava tudi o promemur ministristva za narodno obrambo, ki znaša okrog 450.000 funtov šterlingov.

Messerschmidt pobegnil na Holandsko

LONDON, 25. nov. k. (Daily Sketch) poroča, da je Walter Messerschmidt, konstruktor znanih lovskih nemških letal, ki se po njem imenujejo, pobegnil na Nizozemsko, kjer je prevzel vodstvo v neki tovarni za letala. Določeno konstruktor ni bil zadovoljen s postopanjem nacistov, ki so zahtevali, naj prodaja svoj patent državi. Konstruktorjeva slava pa je bila ob pričetku te vojne zmanjšana, ko so njegova letala, ki so jih šteli med najhitrejša na svetu, prekosila francoska in angleška letala.

Živilski trg

Liubljana 25. novembra. Mraz še ne vpliva mnogo na živilski trg, baje ni zaradi njega manj. Pač pa je slabši promet kakor navadno ob koncu meseca. Da gospodinjke kupujejo manj na živilskem trgu, je treba pripisovati zadnje čase, da tudi drugim vzrokom. Nekateri meščani, ki sicer pri nas niso v večini, so se za ložili z raznimi živilci v trgovinah. Nekaj izmed njih jih je kupovalo zadnje mesece moko, riž, kavo in milo, kakor da se odpravljajo na ekspedicijo na severni tečaj. Kljub temu se jim zaloge še niso zidele dovolj velike, ter še vedno hodijo od trgovine do trgovine. Štrame se že polne a ta posebna konjunktura se še ni končala. Za zelenjavo in solivje na trgu se te skrbne gospodinjke ne zanimajo mnogo. Zdi se paradoksa, da gospodinjke ki se najbolj zaoglavajo z živili, najbolj varčujejo ter najmanj kupujejo na živilskem trgu. Ne kupujejo tudi mnogo sadja, ker pač dobro vedo, katere vrste živil so najvažnejše.

Zaradi mraza je zdaj na trgu samo malo gob. Danes jih je prodajala samo ena prodajalca. Zadnje dni je bila tako ostraburja, da niso več rasle niti sivke, ki spadajo v vrsto mrazovnic. Dovolj je bil trg založen s saljem, vendar je že nekaj tržnih dni sadja znatno manj napredaj. Nekateri napovedujejo, da letos ne bo dolgo na trgu tipičnih jabolk in sicer zaradi velikega izvoza. Tega se pa nam ni treba bati, saj so stani prodajalci sadja dobro založeni z jabolkami. To lahko sprevidimo po cenah, ki se še ne spreminjajo. Znatno več jabolk pa bo napredaj pred Miklavžem. Med novim žužnim sadjem je treba omeniti mandarine, ki jih prodajajo po 1,5 din komad. Grozdja je že zelo malo in tudi skoraj nihče ga ne kupuje. Prodajajo ga po 8 do 10 din.

Z zelenjavo in solivjem je trg založen še vedno tako dobro kakor prej. Tedne. Nekoliko manj je sicer solate, vendar še vedno dovolj. Največ je zeljnatih glav. Precej je domačih cvetov. Dovolj je celo tudi krompirja v nadrobni prodaji, a nikakor ni lep. Zdi se, da prodajalci prebrnega, saj zdaj lahko prodajo vse. Prodaja jo po 1,75 din navzgor.

Na debelo je bilo danes napredaj okrog 5 ton krompirja, po večini grenkega. Najbrž bi ga bilo nekoliko več, ko bi ne bilo tako mrzlo. Krompir sicer ne zmrzne do — 7 stopinj, vendar se kmetje previdni. Kakor smo omenili že v sredo, je zdaj že znatno manj povpraševanja po krompirju, in izrazili smo upanje, da se bodo cene ustale. V resnici se krompir ni več podražil od srede. Danes so ponujali najlepše po 1,75 din kg. Če bi ostalo vreme dovolj ugodno za dovoz krompirja v Ljubljano, bi se blago morda celo nekoliko pocenilo. Nekateri kmetje radi pripeljejo krompir na ljubljanski trg, čeprav bi ga lahko prelahi doma, ker na trgu vendar izkupijo več. Na podeželskih postajah prodajajo kmetje krompir trgovcem povprečno po 1,4 din kg.

Čitajte

»Slovenski Narod«!

Uspeh letošnje vsesvetske akcije

Lani je vrgla čistega 95.350, letos pa 96.697 din

Liubljana, 25. novembra. Ko je pred lanskimi prazniki umrlh župan dr. Juro Adlesič pozval Ljubljance naj počaste rajne z dobrimi deli, so takoj prikočila na pomoč vsa humanitarna društva in dobrodelne organizacije našega mesta. Predvsem članice, a tudi člani so zbrali odkupnine od razkošja na grobovih in v znamenje ter v zahvalo za darovane odkupnine ponujali občinstvu preproste vence in sveče v mestnih barvah. Že lani so bila vsa ljubljanska pokopališča v znamenju belozelenih sveč in vencev vsesvetske akcije. Bilo je nad 100.000 din čistega dobička in s tem lepim darilom Ljubljancem je bil ustanovljen v stari cukrni zavod za najbednejše ženske meseca decembra. Poleg kuhinje so mestni reveži v stari cukrni dobili tudi veliko ogrevalnico in prenočišče. Meseca maja je bil pa v stari cukrni odprt tudi prehodni dom za zanemarjene otroke, ki so nadlegovali ljudi z beračenjem in prodajanjem razne drobnarije. Lahko rečemo, da je otroški prehodni dom v stari cukrni skoraj na mah zatrl beračenje otrok v našem mestu in take otroke pripeljal na pravo pot. Pa tudi kuhinja v stari cukrni je z velikim uspehom zmanjšala število odraslih beračev, saj je dosegla popolnoma brezplačno dala revežem 75.000 kosil in večerj. Če primerjamo vse stroške za ureditev in vzdrževanje zavoda v stari cukrni z dohodki lanske vsesvetske akcije, spoznamo, da je samo lanska vsesvetska akcija prispevala k tem stroškom skoraj tretjino!

Geslo »Pocastite rajne z dobrimi deli« so Ljubljanci upoštevali tudi vse leto ter ob smrti svojcev in prijateljev poklanjali večkrat prav znane vsote za mestne reveže. Če je bil tak dobrotnik negel je mestni socialni urad na krsto po tem gestu počastenega umrlega položil preprosto venec s trakovi v mestnih barvah. Zato je bilo treba z odkupnine od razkošja pri pogrebi in na grobovih hiteti, vendar so pa venci z belozelenimi trakovi in napisom: »Rajnim v spomin — revnim v podporo« naznanjali povprečno pri vsakem desetem pogrebu dobro srce pokopanih svojcev in prijateljev. Večina odkupnin je bila pa seveda pomejše nakazana in danes lahko objavimo, da se je županovo geslo »Pocastite rajne z dobrimi deli« tako uveljavilo da bi že vsako krsto krasil najmanj po en venec. V počastitev rajnih je bilo namreč darovanih več stotakov nego je bilo pogrebov!

Zaradi nemirnih in negotovih časov je letos pred Vsemlj svetilni Vrhovni socialni svet mesta Ljubljane dvomil o uspehu vsesvetske akcije. Toda navzile vsak dan vedno pomanjkanju in kljub strahu pred boječnostjo in pred še večjim poslabšanjem razmer je tudi letošnja vsesvetska akcija imela najpopolnejši uspeh. Tudi letos so pred prazniki umrlh in na dan Vseh svetih pred pokopališči ponujale sveče zastopnice vseh ljubljanskih ženskih organizacij na čelu s svojimi predsednicami in s soprogrami najvišjih ljubljanskih dostojanstvenikov, vendar si pa humanitarna društva skoraj niso upala v tako nemirnih časih pobirati odkupnin po mestu od hiše do hiše in ob stojnicah. Zato je bil letos znatno večji uspeh pred pokopališči nego lani, v mestu pa seveda manjši. Zato so pa razni dobrotniki, zlasti uradi, zavodi in podjetja zbrali prav znatne vsote, ne da bi zahtevali

vence ali sveče. Na prvem mestu med njimi moramo imenovati Vzájemno zavarovalnico z darilom 10.000 din.

Splošna statistika se pa v primeri z lanskim letom predvsem pozna pri oddaji vencev in sveč. Letos je bilo oddanih četrtino več malih vencev, kar nam najlepše priča, kako je geslo »Pocastite rajne z dobrimi deli« vedno bolj upoštevano med najširšimi sloji. Kar se pa velikih vencev tiče, jih je bilo letos oddanih 50 odstotkov manj kakor lani. Ta številka kaže na poslabšanje razmer, vendar se pa ne smemo plašiti, ker so premožnejši sloji darovali odkupnine, ne da bi zahtevali vence. Če pa za en veliki venec računamo pet malih venčkov, so ta neposredna darila, torej, ko darovalci niso vzeli vencev, letos znižala oddajo vencev za petino. S tem pa seveda ni zmanjšana skupna vsota, temveč zvišana.

Najbolj se pa pomanjkanje manj premožnih slojev, ki imajo po najbolj odprto srce, opazja pri svečah. Pomisliti moramo, da je bila lani ogromna večina sveč oddanih na stojnicah, ko so ljudje darovali odkupnine za posamezne svečke. Zato je bilo lani oddanih 30 odstotkov več sveč. To število se je torej zmanjšalo zato, ker se letošnja vsesvetska akcija n. več posluževala tako velikga števila stojnic po mestu kakor lansko leto.

Na dohodek v celoti pa prav zelo vpliva tudi visoka podražitev sveč, ker so surovine zanje dosegle že dvojno ceno. In zato je bilo pri svečah polovico manj dobička. Vsesvetsko akcijo so namreč letos sveče veljale skoraj dvojno lanske ceno, oddajala pa jih je po isti ceni kakor lani.

Navzile vsem tem činjenicam pa letošnja vsesvetska akcija izkazuje nad 1000 din več čistega dobička kakor lanska. Lani je namreč čista vsesvetska akcija imela 95.350 din dobička letošnja pa 96.697 din. Ker smo pa lani prireditelji temu dočku tudi neposredna darila pred praznik Vseh svetih za ta namen moramo k dohodkom vsesvetske akcije tudi letos prišteti vse dohodke odkupnin od razkošja pri pogrebi med letom. Po lanskih praznikih umrlh so dobrotniki darovali v ta namen 74.761 din. Letošnja vsesvetska akcija je torej prinesla mestnim revežem vse leto 171.458 din da so lanske in letošnje odkupnine od razkošja na grobovih podprele mestne reveže z blizu 280.000 din. Toda vsa ta prečna vsota je še vedno premajhna za kritje stroškov stare cukrarne.

Ker smo že zgoraj navedli humanitarna društva in dobrodelne organizacije in predvsem naše plemenito žentstvo, moramo tudi podpreti velike zasluge nožrtvovalnih samarijanov gasilcev, bojnikov gozdovnikov in vsem na čelu požitovalnost naših idealnih mladih skavtov. In prav sodelovanje skavtov nam dokazuje, da je geslo »Pocastite rajne z dobrimi deli« naša mlašina sprejela z največjo vnemo in zato bomo doživeli še mnogo vsesvetskih akcij in vedno večje uspehe.

Vse sodelavke in vsi sodelavci ter vsi darovalci zaslužijo najtoplejšo pohvalo in tudi veliko hvaležnost mestnih revežev. Ko prireditelji izkazuje svojo zahvalo, se tudi vse, da celo v tako težkih časih v Ljubljani tako visoko plamti ljubezen do bližnjega. Idealno vzgojena mladina nam pa jamči, da bo v Ljubljani v veljavi vedno geslo »Pocastite rajne z dobrimi deli«.

Bencin se bo dočival na karte

Danes bo baje podpisana in jutri stopi v veljavo važna naredba o omejitvi porabe bencina

LIUBJANA 25. nov. Iz Beograda poročajo, da so večer, zvečer v trgovinskem ministruvstvu potrdno proučevali ukrepe glede prodaje bencina. Baje je bilo sklenjeno, da se uvede sistem kart za bencin. V vsakem poimenoval primeru se bo ocenila potreba po bencinu. Za tovrstne automobile trgovskih tvrdk, obrtnih in industrijskih podjetij se bo po obsegu poslov, ki se lahko opravilo izključno z motornimi prevoznimi sredstvi določila dnevna količina potrebnega bencina.

Ob nedeljah in praznikih bo prepovedan vsak zasebni avtomobilski promet. Za potniške avtomobile se bo določila samo minimalna količina bencina vendar pa toliko, da se bodo lahko z avtomobili opravljali najpomembnejši posli. Sploh se bo gledalo na to, da se doseže čim večja štednja v potrošnji bencina, da pa vendar ne nastanejo težave in ovire v poletnem svetu. Z naredbi, ki naj bi stopila v veljavo že

jutri bo v glavnem preprečen samo vsak luksuz v avtomobilskem prometu. Zato bo prepovedan vsak promet z zasebnimi in tudi državnimi avtomobili ob nedeljah in praznikih.

Avtomobili bodo redno vozili kar se pa tiče taksijev bo tudi to vprašanje ugodno rešeno. Za motorna prevozna sredstva izvezeno se omejitve v prometu potniških avtomobilov ob nedeljah in praznikih bo s sistemom kart zagotovljena dovoljna količina bencina in od te strani ne bodo zadela prometa nobene ovire. Uredba bo kot rečeno baje podpisana danes in jutri stopi v veljavo. Na merodajnih mestih se pričeni, da ta uredba, naperjena samo proti luksuzu v avtomobilskem prometu ne bo kvarno vplivala na razvoj trgovine z avtomobili tem manj ker je avtomobilizem v naši državi šele na poti k razvoju. Pri nas je v prometu samo okrog 25.000 avtomobilov.

Prisotnost zdravnikov za zavarovance OUZD Telefonskih pogovorov v prvem mesecu nove tarife v Ljubljani 89.485 manj

I. ljubljana, 25. novembra. Mesto Ljubljana, celoma vključena tudi nekatera naselja okolice je razdeljena na več zdravniških okolišev (rajnov); za vsak okoliš je določen poseben zdravnik, ki mora nuditi potrebno zdravniško pomoč na domu onega bolnika, ki sam zaradi narave svoje bolezni ne more priti v ordinacijo k zdravniku v ambulatoriju OUZD. Zavarovanci in tudi njih delodajalci se premalo zanimajo, kateri zdravnik je za njihov okraj pristojen.

V naslednjem prinašamo zdravniške okraje z navedbo pristojnega zdravnika: I. Okoliš: Notranje mesto. Meje: 2el. proga, Tobacna ulica, Groharjeva ulica, Gradščica, Ljubljana, Gruberjev prekop, Streliška ulica, Koflerjeva, Sv. Petra nasip, Jegličeva cesta, Smarčanska c. Zeleniška pogo. G. dr. Trtnik Albert,

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 3-II., telefon 34-62 in g. dr. Matcen Martin, Ljubljana, Pražakova ulica št. 15-II.

II. okoliš: Spodnja in Zgornja S. Sca. Družje, Koseze, Nova kolonija itd. G. dr. Rupnik Vilko, Ljubljana VII, Knezova ulica št. 37, telefon 44-62.

III. okoliš: Vič-Glince, Brezovica, Log itd. G. dr. Gajnar Stane, Vič-Glince, Cesta IV-2, telefon 35-24.

IV. okoliš: Dolenski cesta-Galjevica, G. dr. Janežič Pavel, Ljubljana, Stari trg št. 4-II.

V. okoliš: Poljski okraj, Štepanja vas, Hrušca. G. dr. Jerab Stanko, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29, telefon št. 36-28.

VI. okoliš: Moste-Vodmat-Zelena jama, Pomečovo, Sv. Jakob itd. G. dr. Kršper Anton, Moste, Ciglerjeva ulica št. 18.

VII. okoliš: Bežigrad, Črnuče, Stožice itd. G. dr. Detelak Gvido, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 62, telefon št. 27-29.

Okoliške vasi niso izčrpano naštele, vendar pa je meja vsakega zdravniškega okraja po smeri tako jasno označena, da je lahko ugotoviti, kateri zdravnik je kam pristojen. Ako je prisiljeni zdravnik OUZD odsoten, se smejo zavarovanci v nujnih primerih poslužiti zdravniškega sosednjega okoliša. Todeen pregled zdravniških okolišev se nahaja v vsi ambulatoriji OUZD je pa na vpogled tudi pri vseh policijskih stražnicah in pri reševalni postaji v Mostnem domu.

Ako deli dva zdravniška okoliša cesta ali ulica, spada levi del ulice v okoliš zdravnika, ki stanejo levo, desni del ulice pa okoliš zdravnika, ki stanejo desno, merjeno od srede ceste.

Za otroške bolezni vsi obiske na vsem ozemlju Ljubljane g. dr. Derž Bogdan, Ljubljana VII, Gubčeva ulica št. 9, v času od 7. do 19. ure. Če pa zdravnik-specialist ni dosegljiv, naj se klicite ob bolelnju otrok pristojnega okoliškega zdravnika.

Pri obolenjih zavarovancev ob nedeljah in praznikih, ako je pristojni zdravnik OUZD nedosegljiv, se smejo zavarovanci v nujnih primerih posluževati vsakokratnega mesnega dežurnega zdravnika. Naslov dežurnega zdravnika je objavljen v vsaki sobotni številki ljubljanskih dnevnikov. Zavarovanci pa lahko ugotovijo njegov naslov v uradu na Miklošičevi cesti št. 20 pri dežurnem uradniku.

Rele'nica

KOLEDAR

DANES: Sobota, 25. novembra katoličani:

Katarina

JUTRI: Nedelja, 26. novembra katoličani:

Konrad

DANASNJE PRIREDITVE

KINO Matica: Povratek

KINO SLOGA: Brlog greha 14. jultj

KINO UNION: Joh. Strauss kralj valčka

KINO MOSTE: Tajni agent X 9. II. del.

Lažni baron in Dama s kamelijami

KINO SIKSA: Izsiljevalci

ELITNI PLES KEMIKOV OB 20.30 V KAZINI

SENJAKOBKO GLEDALIŠČE »Kurent«

ob 20.15 Mestni dom

PRIREDITVE V NEDELJO

KINEMATOGRAFI ISTI SPORED

SENJAKOBKO GLEDALIŠČE »Kurent«

ob 20.15 Mestni dom

DEŽURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Mr. Bakarčić, Sv. Ja-

koba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta

20, Murnayer, Sv. Petra cesta 78

MESTNO DEŽURNO ZDRAV. SLUŽBO

bo opravljal od sobote ob 8. zvečer do

ponedeljka do 8. jutraj mestni zdrav-

nik dr. Ivan Logar, Knezova ulica

34/L, telefon št. 41-52.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20 uri

Sobota, 25. novembra: Neopravičena ura.

Izven Znižane cene

Nedelja, 26. novembra: ob 15. uri: Emil in

detektiv. Mladinska predstava. Pre-

miera. Ob 20. uri: George Dandin. Iz-

ven.

Ponedeljek, 27. novembra: zaprto

★

V razvedrilo in pouk mladini bo služila

Kästnerjeva sodobna igra »Emil in de-

tektiv«, katere premiera bo jutri v nede-

ljno popoldne ob 15. uri. To stvarno, zani-

mlivo, naravnost napeto dejanje o prežanju

na tatu Emilu ukradenega denarja bo pri-

neslo našo mladino novo doživeti, ki bi

ga ne smela zamuditi. Delo je režiral prof.

Šest. Inscenacijo je zamislil ing. arch.

Franz.

OPERA

Začetek ob 20 uri

Sobota, 25. novembra: Pri olem konfliktu

Izven. Znižane cene od 30 din navzdol

Nedelja, 26. novembra: ob 15. uri: Glumač

Mater božje. Izven. Globoko znižane

cene. Ob 20. uri Sveti Anton, vseh za-

ljubljenih patron. Izven. Znižane cene.

Ljubljanska Glasbena

Matica v Beogradu

Ljubljana, 25. nov.

Pevski zbor Glasbene Maticе Ljubljanske

bo po preteku petih let ponovno koncerti-

ral v Beogradu in prvič tudi v Pančevem

kjer je pred približno 80. leti začel s svoj-

im glasbenim delom skladatelj naše na-

rodne himne Davorin Jenko.

V Beogradu bo imel naš matični pevski

zbor dva velika koncerta in sicer:

v petek, dne 1. decembra t. l. bo zvečer

ob pol 9. uri v veliki dvorani Kolarčevega

narodnega univerzitetnega simfonični koncert

s sodelovanjem celotnega orkestra beo-

gradske Filharmonije (80 članov). Izvajala

se bo Škerjancova Simfonična kantata za

soli, zbor in orkester.

Druzi koncert v Beogradu v isti dvora-

ni pa bo v nedeljo, dne 3. t. m. ob 11. uri

donedne. Na tem koncertu bo izvajal pev-

ski zbor Glasbene Maticе Ljubljanske (104

člani) izključno le vokalna dela domačih

junoslovenskih avtorjev.

Oba koncerta bo vodil ravnatelj in zho-

rovodja Mirko Polić.

Beograjska koncertna sta dobrodelna kon-

certa in čisti dobiček obeh prireditelj pri-

pada odboru, ki skrbi za božično oddarova-

Strokovne šole obiskuje 7352 učencev

Nekaj zanimivih podatkov o našem strokovnem šolstvu

Ljubljana, 25. novembra

Pred dnevi so bili zbrani številni podatki o našem strokovnem šolstvu v novem šolskem letu. Ker strokovnemu šolstvu še ne posvečamo dovolj pozornosti in glede na njegov izreden pomen v gospodarskem življenju, je potrebno, da navedemo nekaj podatkov iz uradnega statističnega pregleda. Ob tej priliki pa tudi mimogrede omenimo, da je na zadnji plenarni seji Zbornice za TOI zbornični tajnik J. Pretnar podal obširno, zelo poučno poročilo o našem strokovnem šolstvu. Naš list je opozoril samo na predloge iz poročila, kaj bi bilo treba ukrepati, da bi se strokovno šolstvo izpopolnilo. Pomanjkljivosti, ki so mnoge kar se kaže že v samih številkah o obiskovanju šol. Prihližno tretjina obrtnih vajencev sploh ne obiskuje obrtno šole. Vzrokov je več, zakaj obisk a boljše. Predvsem je treba upoštevati, da imajo mnogi vajenci zelo daleč do šole zlasti na deželi in da je skoraj nemogoče nuditi pouk vsem v bližnjih krajih. Pomanjkljivosti šolskega sistema samega na sebi pa spadajo v drugo glavo. Tudi sistemu (financiranju) teh šol je treba v veliki meri pristopiti, da n'ima svojih šolskih poslopij niti v velikih mestih.

Številke nam ne kažejo nobenega napredka ne po številu učencev in ne šol v resnici je letos ena splošna strokovna šola več kot lani, kar kaže, da jih je 38, in en začasní (sobčasni) splošni strokovni tečaj več (26), kar pa se ne pomeni nobene bistvene spremembe. Posebnih strokovnih nadaljevalnih šol je prav tako 8 kakor lani, gremialnih trgovskih nadaljevalnih šol pa 10. Številni vred je torej pri nas 82 strokovnih nadaljevalnih šol. Pač ne je letos 13 razredov več kakor lani, skupaj jih je 287 (lani 274). Število

razredov splošnih nadaljevalnih šol se je povečalo od 157 na 168.

Skupno število učencev vseh šol in tečajev se je nekoliko zmanjšalo, vendar ne bistveno. Lani je bilo vseh učencev 7.385, letos jih je pa 7.352. Manj je predvsem učencev splošnih strokovnih nadaljevalnih šol, torej obrtnih vajencev. Lani jih je bilo 4.593, letos jih je 4.349. Med tem ko je ostalo število učenk skoraj nespremenjeno, 1004 (lani 1046), je vajencev 3345, lani jih je pa bilo 3.547 ali 202 več. Po tem bi lahko sodili, da se obrtna delavnost lani pri nas ni povečala, ker je število vajencev celo nazadovalo namestu, da bi bi poslo. Pri nas je zaposlenih (na področju ljubljanskega OUZD) skoraj 10.000 vajencev, ko'ikor je to sploh mogoče ugotoviti. Zdi se, da je število 9.854 vajencev precej točno šolskega pouka je pa bilo deležno 6.687 obrtnih vajencev. Med obrtnih vajencev smo šteli tudi vse učence specialnih strokovnih nadaljevalnih šol. Med temi šolami so tudi grafične. Malo nazadovanja se kaže tudi pri številu učencev gremialnih trgovskih nadaljevalnih šol; lani je bilo 689 učencev, letos jih je pa 665.

Zanimivo je, da se je število učiteljev zmanjšalo, čeprav je letos ena šola več in še en tečaj več. Lani je bilo vseh učiteljev 614, letos jih je pa 605. Najbolj se je zmanjšalo število učiteljev na splošnih strokovnih nadaljevalnih šolah, kjer jih je bilo lani 372, a zdaj jih je 324. Kaj upravičuje to redukcijo, iz številknega pregleda ni razvidno. Vsekakor pa zmanjšanje števila učiteljev ni razveseljivo. Na specialnih strokovnih nadaljevalnih šolah na je zdaj 12 učiteljev več kakor lani, ko jih je bilo vseh 99. To tudi ustreza povečanju tečajev učencev; lani jih je bilo 1272, letos 1374.

Iz dr. Pretnarjevega poročila posnemamo, da je med 488 učnimi močmi na obrtno šolstvo letos 44 a fakultetno izobrazbo, 57 meščanskošolskih učiteljev, 250 učiteljev ljudskih šol in le 46 učiteljev strokovnjakov in obrtnih. Če upoštevamo še izobrazbo učnih vajencev, v posebnih tečajih, sprevidimo, da ima vendar komaj polovica učiteljev na obrtnih nadaljevalnih šolah formalno kvalifikacijo, da o dejanski kvalifikaciji ne govorimo. V tem je tudi treba iskati odgovor na vprašanje, zakaj obrtne nadaljevalne šole nimajo več uspehov. To sicer ni edina pomanjkljivost našega nadaljevalnega šolstva; prezreti predvsem ne smemo da so strokovne nadaljevalne šole po večini brez učil in skoraj vse brez primernih učilnic.

Obrtno nadaljevalno šolstvo vzdržujejo v glavnem občine. Podružnice občine v mnogih primerih te naloge ne opravljajo posebno razveseljivo. Videti da je ne zmorejmo ali pa izobrazbo premalo razumevanja za strokovno izobrazbo obrtne naraščaja. Tudi v mestih je z vzdrževanjem obrtnih nadaljevalnih šol velika težava. Za vzdrževanje prispevajo razen občine sicer še banška uprava, Zbornica za TOI, obrtniška združenja itd., vendar proračunov ni lahko sestavljati. Stroški znašajo skupno okrog 2 milijona din. Največ prispeva razen občine banška uprava, 400.000 din. Okrog 130 tisoč din. doteke iz sklada, ki se v njem zbira grobe Zbornica za TOI daje približno 150.000 din. a obrtniška združenja 70.000 din. Precej se nahaja tudi šolnin, ki jih plačujejo de'no mojstri, delno pa vajenci ali njihovi starši.

Pouk traja po 10 ur na teden šolsko leto pa 9 mesecev. Tako vzani občasni tečaji so ustanovljeni v krajih kjer ni večjega števila vajencev. Po predpisih mora biti za šolo najmanj 50 vajencev.

dal drugačni način interpretacije kot smo navajeni in gotovo v dovršeni obliki. V drugem delu koncerta je izvajal vsebinski in tehnično občutljivo Schumannovo »Fantazijo, op. 73« (mehko in z izrazom, živahno — lahko, hitro in z ognjem), v kateri je docela odgovarjal avtorjevim interpretacijskim zahtevam ter ta čistični umetnik ustvaril močno, ustrežajočo sklad. Sledila sta dve njegovi skladbi iz »7 študij za čelo-solo«: »Serenada« (št. 4) in »Pastorale« (št. 5). Kot skladatelj nagiba Mainardi k romantičnemu stilu z nekaterimi impresionističnimi primesmi; v lastni tehniki se mu pozna, da mojstrski obvlada čelo. Vprav zato je uporabljal v svojih kompozicijah vrsto tehničnih fines in jih skupno z ostalimi izraznimi činitelji predstavil v mehki, občutni izvedbi, ki je dosegla velik uspeh. Podobno kot Mainardi je usmerjal Rosellini, od katerega je čelist izvajal »Melodijo, deloma pa tudi znani Casella, ki pa je vendar mnogo bližji moderni kompozicijski tehniki ter jo previdno in uspešno uporablja v svojih skladbah; Mainardi nam je predstavil Casellovo »Tarantello« in ob koncu še dodal več skladb romanskih mojstrov. V vseh skladbah je vprav odlično izrazil vsebinski moment; naj omenim »Sant'« posební, stilno izraznejši in muzikalno čustveno dojet, kar je prispevalo »Sutti« posební, vse odlične činitelje svoje igre pa je znal prav tako povsem uveljaviti tudi v vseh ostalih skladbah, ki so našle pri koncertnem občinstvu mogočnega odziv in so izzvale spontano priznanje in navdušenje. Na klavirju ga je zelo diskretno spremljala Ada Colleoni-Mainardi. Mainardi je koncert je bil večer redkega umetniškega užitka. Želeli bi si nadaljevanje izbire v tej smeri, enako pa tudi več zanimanja za solistične koncerte, ki so v dvigavanju glasbene izobrazbe širših plasti zelo pomembni. —

ed.

... za sokolskim praporom

Sokolska proslava 1. decembra

Poziv meddruštvenega odbora ljubljanskih sokolskih društev

Ljubljanska sokolska društva bodo proslavila državni in sokolski praznik 1. decembra ob 11. uri dopoldne na slavnostni seji, združeni z zaoblubo novega članstva in s prevlado dece v navaščaj in naraščaja v članstvo in sicer: Ljubljanski Sokol v telovadnici Narodnega doma, ob 15. bo mladinska proslava istotam.

Sokol I — Tabor v telovadnici svojega doma na Taboru.

Sokol Ljubljana II skupno z Ljubljanskim Sokolom v Narodnem domu.

Sokol Ljubljana III v svojih društvenih prostorih ob Trševski cesti.

Sokol Ljubljana IV skupno z Ljubljanskim Sokolom v Narodnem domu.

Sokol Ljubljana-Moste v dvorani kina na Selu.

Sokol Ljubljana-Siška v telovadnici svojega doma.

Sokol Ljubljana-Štepanja vas v telovadnici svojega doma.

Sokol Ljubljana-Vič v telovadnici svojega doma, ob 20. telovadna akademija istotam.

Sokol Ljubljana-Zg. Siška v telovadnici svojega doma.

Na to svečanost vabimo vse svoje pripadnike in prijatelje sokolstva. Po sklepu seje meddruštvenega odbora ljubljanskih sokolskih društev je na slavnostni seji udeležba za člane in članice, ki imajo kroj, obvezna v kroju, ostali pa v meščanski obleki s sokolskim znakom. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Zdravo!

Meddruštveni odbor ljubljanskih sokolskih društev.

Akademija Sokola Ljubljana-Vič

Vič 25. novembra.

Državni in sokolski praznik 1. decembra ki ga naše društvo vsako leto proslavlja na izredno svečan način bomo proslavili tudi letos na državni praznik 1. decembra ob 11. uri dopoldne s slavnostno sejo društvene uprave, kjer bodo na njej položili novi člani in članice sokolsko zaoblubo. Naše vrste so se tudi letos, ko smo proslavili 30 letni jubilej močno okrepile saj bo 1. decembra položilo okrog 50 novih članov in članice sokolske zaoblube, kot dokaz da so prostovoljno zlezi iz ljubljene de Trševske misli stopili v naše vrste. Na seji bomo razdelili tudi diplome članstvu in naraščaju ki sta si jih priborila na jubilejnih društvenih tekmah na prodvju in v prostih panogah. Po sklepu društvene uprave se morajo vsi člani in članice ki imajo kroj udeležiti slavnostne seje v njem vsi ostali pa v meščanski obleki z znakom.

Zvečer na državni praznik pa bo ob 20. telovadna akademija s sodelovanjem sokolske pevске zbornice in solista br. Draga Burmeria ter vseh telovadnih oddelkov, ki bodo nastopili z novimi telovadnimi sklad-

hami. Spored akademije je jako bogat in pester in bo zadovoljil vsakogar ki nas bo ta večer posetil. Člani bodo izvajali krasne arične slike »Olimpije« moški naraščaj bo nastopil s sesterko. Članice nas bodo presenetile z vajami na dvojniški bradli, naraščajnice nam bodo simbolično pokazale »Življenje« oboja deca pa bo izvajala ljubke proste in simbolične vaje. O pomenu 1. decembra za sokolstvo bo spregovoril podpredsednik br. Rudi Marinkič, slisali bomo recitacijo Ganglova »Prvega decembra« za zaključek pa bomo vsi zapeli našo »Le naprej brez miru«.

Vabimo sokolsko članstvo iz Ljubljane in okolice kakor tudi Sokolu naklonjeno občinstvo da pobiti na praznik 1. decembra v naš sokolski dom na Viču in da s tem izkaže priznanje našemu marljivemu voditeljskemu zboru za nesevni trud v telovadnici. Pohitimo 1. decembra v naš sokolski dom da bomo skupno obnovili prisrčno, čuvati bomo enotno in močno Aleksandrovo Jugooslavijo, ki jo bomo leta 1941 (1700 leti mlademu kralju Petru II konsolidirane in uedinjene. Zdravo!

Tudi v Zagrebu so zmagali

Uspeh Slovenskega vokalnega kvinteta, ki je priredil prvi koncert v Zagrebu

Ljubljana, 25. novembra
Slovenski vokalni kvintet je nastopil z največjim uspehom doma in v tujini, tako na Češkoslova kem in v Bolgariji. Drugo leto bo 10 let odkar je bil ustanovljen njegovi člani so znani in priznani pevci in pionirji slovenske vokalne glasbe: Mi'an Jug, brata Tone in Roman Petrovič, Martin Stibernik in Artur Sulc. Kvintet je pod umetniškim vodstvom g. Ludvika Žepića. V devetih letih svojega obstoja in delovanja, nad vse plodnega in marljivega delovanja, si je Slovenski vokalni kvintet priboril zavidiivo mesto v naši glasbeni kulturi. Zmagal pa je tudi v Zagrebu, kjer je priredil svoj prvi koncert dne 15. t. m. Člani kvinteta so izjavili, da lepšega koncerta od zagrebškega niso imeli, odkar koncertirajo. Zagrebško glasbeno občinstvo jih je sprejelo z navdušenjem in glasbena kritika je priznala kvintetu vse kvalitete. Le glede programa je izrazila željo, da bi morali v spored pritegniti tudi moderne slovenske skladatelje. Ta želja zagrebške glasbene kritike je težko izpolnljiva, kajti od modernih slovenskih skladateljev je zelo malo zborovskih kompozicij na razpolago. Nekaj ima Lajovic, ostali skladatelji, ki bi jih Zagrebčani radi slišali na takem sporedu kakor Skrijanec, Osterc, Bravničar in drugi, bi morali primerne kompozicije se le komponirati.

Prvi koncert Slovenskega vokalnega kvinteta v Zagrebu je bil v dvorani Hrvatskega glasbenega zavoda in so ga priredili »Zagrebški madrigalisti«. Koncertna dvorana je bila dobro zasedena in publika je pevce z užitkom poslušala ter jih je nagradila z

navdušenim ploskanjem. Pevci so dobili lavorjev venec in so ustreli prošnji občinstva ter dodali nekaj pesmi.

Glasbeni kritik »Jutranjica lista« je ugotovil, da je int. nacija kvinteta čista dinstika dobro izvedena in interpretacija dovršena. Kvintet je dobro uvečban opaziti je takoi, da člani vzajemno intenzivno studirajo. Kritik pa vprašuje, kako je mogoče danes reprezentirati slovensko glasbo, ne da bi bili na programu Osterc, Skrijanec, Lajovic, Bravničar in drugi.

Glasbeni kritik »Večera« je ugotovil da predstavlja Slovenski vokalni kvintet homogeno skupino s profinjeno zvokom, čisto intonacijo ter jasnim predvajanjem. Po seben uspeh je imel kvintet z narodnimi pesmimi.

Vsi kritiki so soglasni v tem da so peveci z vso ljubeznijo oklenili svoje umetnosti in dosegli lep uspeh. Ugoden sprejem v Zagrebu in pozitivne kritike pričajo, da je kvintet zmagal tudi v Zagrebu ki je znan kot najbolj kritično mesto za glasbo ne samo v državi, temveč v Evropi. Tudi svetovni mojstri se Zagreba boje v tem pogledu in močno respektirajo veliko muzikalnost Hrvatov.

kanalzaciji. Ta kabel bodo sedaj položili od pošte po Poštni ulici in Tyrševi cesti do križišča pred Jahačevu gostiino ali pa do »Ike« če bo dolžina to dopuščala.

Novo kinopararatu je nabavilo kinopodjetje v Stražišču, ki je prva te vrste v Sloveniji. Je to izdelek znane italijanske tvrdke iz Milana, ki se odlikuje po precizni izdelavi. Mladi kinopodjetnik g. Kaziimir Cegnar je vložil v podjetje mnogo truda pa tudi denarja, toda danes je treba priznati, da lahko zadovoljuje s svojim kinom najbolj razvijane kinoobiskovalce. Tudi s sporedom prav gotovo prednjači saj ima na programu vedno najboljša filmska dela predvsem francoska. Stražišče danes ni več v okolici Kranja, temveč je z njm tesno povezano in tako omogoča tudi Krančani obiskovanje odlične filme predvane na novi atrapturi.

Odbor proti draginji smo dobili. Predsedništvo in podpredništvo mesto je oddeljeno sresk načelniku in podnačelniku. Zastopka ka komentov sta gg. Slapar Jakob in nam. Roje Andrej; zastopnika nabav za druge drz nam. gg. Košnik Ivan in nam. Kmet Mirko, zastop. trgovcev gg. Adamič Anton in nam. Rekar Ivan, »a« op. o'rtnikov gg. Bohorič Franc in nam. Grašič Ignae.

Sokolski oder v Stražišču bo uprizoril v soboto ob 20. in v nedeljo ob 17. dramo v 4. dejanjih »Prisega o polnoči«, ki jo je spisal ga. Manica Komanova. To je drugi druga premiera v tej sezoni. Tudi drugi odri so že prično na delu. Gledališki oder Nar. čitalnice še ni otvoril sezone.

Lutkovno gledališče v Narodnem domu bo otvorilo sezono v nedeljo 26. t. m. ob 15. uri s slovensko predstavo »Gašperček sv. Miklavž« z dodatkom šaljive igre v 1. dejanju. Vstopnina za otroke znaša 2.— in 1.— din, za odrasle 3.— din. Opozorjamo starše na otvoritveno predstavo edinega lutkovnega gledališča v našem mestu.

Pateljska nogometna tekma med SK Ljubljana B in domačim moštvom bo v nedeljo ob 14. uri na igrišču SK Kranja. Prijatelje nogometa vljudno vabimo na redko nogometno tekmo.

Popisne pole za otroke do 16 let je razdelila občina in opozarjamo vse starše in skrbnike, da te pole, ki so jih prejeli, takoj ali najkasneje 24 ur po prejemu pravilno izpolnjene vrnejo v občinski pisarni.

Društvo sadjarjev in vrtnarjev ima v nedeljo 26. novembra ob 9 uri dopoldne v prostorih stare ljudske šole občni zbor.

Mainardijev koncert

Ljubljana, 25. novembra

Po dolgem presledku je včeraj koncertiral pri nas spet znani italijanski čelist Enrico Mainardi. Njegova tehnika je vsekakor virtuozna, izdelana do finih potankosti, ki jih je tekom večera mnogokrat prikazal; občudovalo se je to v popolnem obvladnju muzikalnega teksta brez ozira na tempo, prav posebno še pri Bachu, Schumannu in v njegovih skladbah vobče. Mainardi zna z izredno preciznostjo uporabljati vse tehnične fineše, kakor so n. pr. plizicati, pasaže, posebnosti naglašanja (v njegovi Pastoralu), akordi in podobno; v tem pogledu je nudi naravnost sijajno igrjo. Na drugi strani pa izstopa njegov ton, ki ga oblikuje v vsej estetski dovršenosti ter ga dinamično in agogično posebej ter v liniji stopnjuje do visoke umetniške kvalitete. Prav odnos, ki ga stavi med akordi ter melodičnimi postopki je zelo zanimiv in hkratu učinkovit; melodične linije namreč poudarja s kratko prekinitvijo in njeno razliko od akorda še posebej naglasja z različno barvitostjo zvoka samega. Posledica vsega je svojevratnost njegove igrje tako v formalnem in vsebinskem pogledu, zlasti še v poslednjem, ki nam je z interpretacijo Bacha podal najbolj nazorni primer omenjene svojiskosti. V zvezi s tem je razumljivo, da se vsebinski močno poglablja in nam z jasno zvnečim, intonativno odličnim ter reproduktivno vzornim zvokom odpira bogat svet muzikalnih lepot.

Na svojem ljubljanskem koncertu je izvajal najprej Tartinijev »Adagio«, v katerem je prišel do izraza čelistov velik smisel za širino in pvnost melodične; podobno velja tudi za naslednjo izvajano skladbo, Boccherinijovo »Sonato I. v A-llegro« (Allegro moderato — Largo — Allegro). Vseoko stopnjuje svoje umetniške sposobnosti pa je dokazal zlasti v solistični Bachovi »Sutti VI. v D-dur«, kjer je s lahkonostjo izvedel vse težkečo ritmično komolcičnih akcentov Preludija, tehnično težkih Allemande, Courante, Gavotte I. in II. ter Glene in melodično-akordično delikatne Sarabande; z Bachovo »Sutto« je po-

Naš rojak iz Švice o svojem znanstvenem delu

Zanimivo predavanje univerzitetnega profesorja dr. inž. Mirka Roša iz Curiha

Ljubljana, 25. nov.
V krogu naših inženjerjev in arhitektov ter tehničnih znanstvenikov je vzbudilo izredno zanimanje predavanje univerzitetnega profesorja dr. inž. Mirka Roša, ki je profesor na curiški univerzi in vodja Švitsarskega zavoda za preiskavo tehničnega materiala. Prof. dr. inž. Roš je po materi in očetu Slovenec. V jugoslovanski strokovnih krogih so njegova znanstvena dela že dolgo poznana in kakor ves kulturni svet tako tudi naši znanstveni krogi visoko cenijo pionirsko znanstveno in tehnično delo našega rojaka. Zaradi tega je bilo predavanje prof. dr. inž. Roša pomemben dogodek v kulturnem življenju Ljubljane. V Ljubljani je bil prof. dr. inž. Roš gost

na izgrajenih objektih in njihov pomen za stavbarstvo. Predavateljeve besede so spremljale sklopite slike merilnih naprav in merjenih objektov ki jih je napravil sam predavatelj s pomočjo skupine svojih asistentov v Švici in drugih državah. Predavatelj je opozoril na potrebo sodelovanja teorije in prakse v tehnični znanosti. V tehnični znanosti se je uveljavilo naziranje, da je treba dograjenim tehničnim objektom posvetiti tako pažnjo kakor organskim bitjem. Videli smo precizne merilne naprave, ki so bile izdelane po izkustvih in genijalnih idejah prof. dr. inž. Roša. Vsi poslušalci ki so absolvirali našo tehniko, so želeli, da bi tudi naš zavod za preiskavo tehničnega materiala, ki ga vodi prof. dr. inž. Kral, dober prijatelj prof. dr. inž. Roša, mogel razpolagati s tako dovršenimi tehničnimi instrumenti.

S posebno pozornostjo so poslušalci gledali predvajane konstrukcije mostov, na katerih je predavatelj opravil meritelne preizkušnje. Predavatelju je bila naložena težka naloga, da preizkuši velike gradbene objekte, ki so bili zgrajeni v Franciji, v Luksemburški in Švici, in katere so gradili inženjerji svetovnega slovesa kakor Selmaire, Le Chatelier in drugi. Predavatelj je izvršil meritelne preizkušnje, štje tudi na znanem zemljemskem mostu, v Zagrebu da je nedavno preizkusil novi most čez Savo. Ob koncu je pokazal slike modernega varenja mostnih konstrukcij in diagrame izvršenih meritelnih preizkusov. Predavatelj je zaključil leno predavanje z izjavo da veruje v še lenši razvoji tehnike in tudi v lepšo bodočnost naše domovine.

Iz Kranja

— Prestavitel telefonskih kablov. V zvezi s modernizacijo Jelenovega kablov, ki bo v zgornjem delu znižan za 40—50 cm in smatno razšrjen, je morala poštna uprava zaradi predel na klanco odstraniti telegrafske drogove, ki so ovirali gradnjo. Seveda pa zaradi tega ne sme trpeti telefonski promet in zato je poštna uprava napravila vzvišča klanca sračni kabel ki pa bo le začasn. Kati z zračnitvijo nitišne postojenosti bo dokončno urejeno tudi telegrafsko in telefonsko omrežje. Od poštne urada do srede Jelenovega klanca je bil položen še nekaj zemeljski kabel, ki so ga sedaj izkopali in s tem ojačali delo pri

Mirko Roš

Združenja inženjerjev in arhitektov. Predaval je v dvorani združenja in Kazine pred najbolj odličnimi domačimi strokovnjaki, ki so občudovali predavateljevo dovršeno obliko govora in znanstveno višino njegovih izjavanj.

Odličnega gosta je pozdravil prof. inž. Pehani in mu želel dobrodošlico, nakar je sledilo predavanje o meritvah deformacij

Johann Strauss — kralj valčka

Premiera najnovejšega filma iz življenja genialnega glasbenika v kinu Unionu

Ljubljana 25. novembra
Na Dunaju, v skromni mali hiši v Josefstadu se je rodil eden najpopularnejših dunajskih glasbenikov Johann Strauss, ki je s svojo očarljivo prijetno glasbo, s svojimi neumrljivimi valčki dajal veselja in razvedrila milijonom in milijonom ljudi. Spominu tega velikega muzika, ki je na Dunaju ustvarjal svoja najlepša dela se je oddolžila dunajska filmska produkcija s prekrasnim dovršenim filmom »Johann Strauss — kralj valčeka«.

Ko je bil Johann Strauss na vrhuncu svoje slave, ko je publika vzklikala in rajala ob njegovih valčkih, je slavni kompozist kljub vsemu temu vedel, da je slava tega sveta minljiva in zato je srčno želel, da bi se njegovi sinovi posvetili kakemu drugemu, »boljšemu, resnejšemu meščanskemu poklicu«. Toda otroci niso mogli zatajiti očetove krvi. Na tihem so se posvečali glasbi in se v svojem stremljenju med seboj podpirali. Ko je oče za to zvedel, se je odrekel doma, sinov in žene. Starejši sin Johann Strauss se je medtem kljub očetovi nevolji posvetil glasbi in dosegel velike uspehe. Mlajši sin Jožef pa je postal inženir. Oženil se je s preprostim meščanskim dekletom, toda tudi njemu so v uspeših neprestano zvenele najčarobnejše melodije. Kri Straussov...

Ko je Johann Strauss mlajši nekoč obolel ga je na koncertu nadomestoval brat Jožef. Tudi on je postal pravi Strauss. Kakor med očetom in sinom, se je sedaj spet razvilo

novi tekmovalci v Straussovi družini, tekmovalje med obema bratoma. Johann je bil brezdvomno bolj nadarjen. Z lahkoto je pisal skladbo za skladbo in doživljal največja slava. Ko je najmlajši brat Edvard dorastel, si je tudi on izbral poklic vseh Straussov — muziko. Na velikem skupnem koncertu, ki so ga dirigirali vsi trije brate Straussi, so povečevali spomin velikega očeta.

Mnogo je že bilo filmov od Johanna Straussa, dobrih in slabih, pokazali so postanek njegovih večnih skladb, glasbenikovega življenja iz prave resnične strani pa ni predložil publiki še noben film. Najnovejši film, čigar premiero predvaja danes kinu Union, pa nam odkriva kompozitorsko življenje v družini, kot očeta ter istotake genialnih sinov-muzikov.

V filmu sodeluje celoten orkester dunajske filharmonije in zbor najboljših filmskih igrancev s Pavlom Hörbigierjem na čelu. On nam predstavlja Johanna Straussa-očeta. Poleg njega nastopajo v filmu Friedl Czepra, Maria Andergast, Gretl Theimer, Hans Holt itd. 3278

Z Jesenic

— Zvočni kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob 8 uri zv. (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) večfilm »Ženska kanzlinica v Viviano Romance v gl. vlogi. Med dodatki tudi dva tednika: »Univerum in Paramount. Sledi »Ovahu« (Noč po izdaji).

CHARLES BOYER

idol vseh žena v pretresljivi ljubavni drami marine-officirja
V filmu pokazana do sedaj največja pomorska bitka na platinu.

KINO MATICA, tel. 21-24

Ob 16., 19., 21. uri.

NABAVITE VSTOPNICE V PREDPRODAJU.

POVRATEK

po slovitem romanu CLAUDE FARREREA

V nedeljo ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri

BRLOG GREHA 14. JULI

Ena kritika od tisočih podobnih o tem filmu se glasi: Če se je kdajkoli pri filmu smelo govoriti o umetnosti, zasluži ta film v polni meri to kvalifikacijo! — Na edinstven način je predloženo življenje, bol in trpljenje, radost in veselje malih ljudi, trpečih, preganjanih, izobčenih, ki kljub temu žive, se borijo in upajo... V glavnih vlogah: Annabella, Jean Pierre Aumont, Luis Jouve.

Premiera danes ob 16., 19. in 21. uri.

KINO SLOGA, tel. 27-30.

MARCEL CARNE

inscenator tega edinstvenega filma je kot režiser
prejel nagrado na bienali v Benetkah!

po znamenitem romanu »HOTEL DU NORD«

Nabavite si vstopnice v predprodaji.

DANES OB 20. URI IN V NEDELJO OB 14.30, 17.30 IN 20.30

TAJNI AGENT X9 (LAZNI BARON)

II. del, konec in

KINO MOSTE DAMA S KAMELIJAMI

DNEVNE VESTI

— Podražitev kvasa. Poročali smo že, da se je podražil tudi kvas. Po odredbi finančnega ministra stane od sedaj kilogram kvasa 29 dinov, kar je za kupca precej draga. Vračunano sta tudi državna trošarina in skupni davek na poslovni promet, ne pa banovinska trošarina, ki je v raznih banovinah različna.

— Tudi sladkor se je podražil. Centrala za prodajo sladkorja v Beogradu je izdala nalog trgovcem, da morajo prodajati sladkor za 50 par dražje pri kilogramu. Se večeraj so kupovali iz tovarne sladkor po novi ceni. Seveda se bo za sladkor podražil v prodaji na drobno.

— Pred trgovskimi pogajanjimi z Anglijo. V začetku decembra pripravi Beograd trgovski delegacija, ki se bo pogajala z zastopniki našega gospodarstva o nekaterih izjemnih zadevih glede načina plačevanja. V glavnem pojde za to, da bi v bodoče plačevali angleške izdelke, ki jih uvažamo ne več v svobodnih devizah, temveč z blagom, torej za kompenzacijo. To bi omogočilo večjo izmenjavo blaga med obema državama.

— Invalidi zahtevajo vrhovno invalidsko sodišče. Osrednji odbor Zdrženja vojnih invalidov je poslal predsedniku in podpredsedniku vlade, vojnemu, pravosodnemu in ministru socialne politike in narodnega zdravja ter ministru pri predsedništvu vlade obširno spomenico. V njej se izreka odbor proti prenosu pristojnosti v obravnavanju invalidskih zadev v drugi in zadnji instanci na apelacijsko sodišče in se zavzema za vrhovno invalidsko sodišče.

— Pridelovanje bombaža za Nemčijo v Jugoslaviji. Trgovski minister je večeraj odobril ustanovitve delniške družbe »Jugopamuk« z osnovno glavnico 1.100.000 din. Namen nove delniške družbe je trgovina in pospeševanje saditve bombaža ter izvoz jugoslovenskih kmetijskih pridelkov in rud, kakor tudi uvoz in izvoz industrijskih izdelkov. Novo delniško družbo so ustanovili Nemci in ima zelo širok program. Gre za to, da bi se v naši državi prideloval bombaž in polovico bi ga izvažali v Nemčijo.

— Kongres rezervnih pilotov. V nedeljo 3. decembra bo v Beogradu tretji redni kongres Zdrženja rezervnih pilotov kraljevine Jugoslavije. Na njem bodo storjeni važni sklepi o vseh stanovitih vprašanjih rezervnih pilotov. Tako se bo obravnavalo vprašanje izpopolnitve v letalstvu, socialnega zavarovanja itd. Udeleženci kongresa bodo imeli znano vojniško.

— 20-letnica jugoslovenskega olimpijskega odbora. V nedeljo 17. decembra proslavi naš olimpijski odbor srečano svojo 20-letnico. O sedanjosti, preteklosti in bodočnosti olimpijske ideje pri nas bodo poročali predsednik našega olimpijskega odbora dr. Stjepan Hadžić, član mednarodnega olimpijskega odbora za Jugoslavijo dr. Franjo Bučar in tajnik našega olimpijskega odbora Miroslav Dobrin. Podrobnosti proslave se niso določile.

— Kruh se draži tudi drugod. V Sibentku so se peki obrnili na mestno poglavarstvo s prošnjo, da jim dovolijo podražiti kruh za 25 bel par, da pa 50 par pri kilogramu. Svoje zahtevo utemeljujejo s podražitvijo moke. V Varaždinu so pa peki podražili kruh tako kakor v Ljubljani, da ga prodajajo po istih cenah, samo štruce in žemljice so manjše.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banke uprave dravske banovine« št. 94. z dne 25. t. m. objavlja uredbu o dokladah osebe upokojenih z izjemnih položajev, pravilnik o zaščiti pred zračnimi napadi IV. del B. Zaščita pred požarom, dopolnitve pravilnika o zaščiti pred zračnimi napadi, I. del, spremembe in dopolnitve v pravilniku o uporabi, vzdrževanju in amortizaciji potniških avtomobilov pri oddelku za davke in finančnih direktacij in razne objave iz »Službenih novic«.

— Tiskovna zadruga, Ljubljana-Maribor je znižala cene svojih popularnih pisanih mladinskih zbirki »Začarani police« za brošuro izvod od 12 na 9 din, za vezan izvod pa od 16 na 12 din. 584—n

— Še pred Miklavžem izide nova mladinska knjiga Tiskovne zadruge »Dedeček poveže«, šaljive belokrajinske pripovedke pisateljice Ljiljane Zupane in številni ilustraciji Maksima Gasparija. Cena knjige bo 28 din. Prijetno šaljiva vsebina bo v veselje mladim in starškim. 583—n

— Miklavžev izbor planinske spise in sicer prvi, drugi in tretji del je izšlo Slovensko planinsko društvo, osrednje društvo v Ljubljani. Za Miklavža in za božič so navedene knjige najlepše darilo, s katerim morete presenetiti planince. Hitite z naročili, ker je naklada omejena, planinci se pridno segajo po priljubljenem čitju.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma jasno in hladneje. Večerja je nekoliko deževalo v Kumboru. Najvišja temperatura je znašala na Kumboru 13, v Dubrovniku 11, v Splitu 10, na Rabu 7, na Visu 5, v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Beogradu in Sarajevu 3. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765, temperatura je znašala —2,2.

— Nesreča na potu. 36 letna Ana Črček iz Korita nad Škofjo Loko je vozila iz gozda drva, a je na vožnji padla z voza tako nesrečno, da se je hudo potkolila na glavi. Čevljarški pomočnik Ivan Košir z Vrhnik je padel s koleosa in se ranil na glavi. — Petletna posestnikova hčerka Roka Kuhej iz St. Vite je padla s peči in si

zlomila levo roko. — Na Masarykovi cesti je večeraj popoldne podrl tramvajski voz voznika Alojza Peterle, uslužbenega pri »Paketospedu«. Peterle si je poškodoval hrbtenico. — Posestnik Alojz Krvin iz Polhovca Gradca je imel večeraj opravka v Rožni dolini, kjer je pri neki hiši stopil čez prag tako nerodno, da je padel in se hujše poškodoval na glavi.

— S kolom po glavi. V Dolskem sta se večeraj spila zaradi neke meje posestnik Jože V. ter delavca žena Franciška Kovič. Močakarju je pri tem zavrnila kri, zato je pograbil kol in udaril ž njim žensko po glavi s tako silo, da se je zgrudila in da so jo morali kasneje zaradi poškodb spraviti v bolnico. — Na Smartinski cesti, na dvorišču neke gostilne pa je neznanec napadel hlapca Franceta Lubeja in ga s kolom podrl na tla. Tudi Lubej se je moral zaradi poškodb zateči v bolnico.

— Tatvine v Metliki. Oni dan so neznanec vdrl v trgovino Viktorja Weibla v Metliki. Tatovi so odnesli za nad 18.000 din manufakturna blaga in sicer fanele, sukna za ženske plašče, nekaj platna, brokata itd. Najbrže isti vlomilci so ponoči prišli tudi v gostilno Pavla Cara, kjer so ukradli devet zabojev manufakturnega blaga, last trgovca Karla Banjaca iz Lipika, ki je zabojev tamkaj spravil. Vlomilec so morale biti razmere dobro poznane in so blago najbrže odpeljali z avtomobilom nekam na Hrvaško. Te dni je bilo vlomljeno tudi v skladišče smodnika na polju pri Metliki, ki je last trgovca Gustava Fuksa. Tat je odnesel okrog 74 kg smodnika, vrednega 1600 din.

— Tatvine na deželi. Mariji Tesovnikovi v Ljubnem je odnesel neki berač dva zlata prstana z vdelanimi briljanti in pa fino zlato žensko verigo z malimi členki. Tesovnikova je oškodovana za 2000 din. — Na kolodvoru v Laškem je žepar izmaknil posestniku Francu Novaku z Broda srebrno uro z zlato verigo, v vrednosti 2000 din. — Na Jesenicah je bilo zadnje dni vlomljeno v več hiš in ukradenega nekaj blaga. Kot vlomilca nasledujejo 25letnega Franceta B. brezposelnega delavca, ki je že znan tat. — Ljubljanska policija zasleduje nekega Franceta Eštera ter Karla Janeža, ki se že delj časa potepata po mestu in okolici, kjer kradeta, kar dosežeta. Oba sta znana potepuha. Eršte in Janeža sta osumljena, da sta vlomila tudi v cerkev v Trnovem.

Obiščite ekspress restavracijo Sion

Danes zvečer in jutri v kletnem prostoru godba s plesom.

— Deset vlomov v eni noči. Drzni zločinci so vlomili v noči od četrtka na petek v vasi Črmošnjice na petih, v sosedini vasi Metliki na štirih in v vasi Planina drugi dan na enem kraju ter napravili škodo nad 10.000 din. Najhujše je prizadela agila gasilska četa v Črmošnjicah, ki je lani zgradila svoj dom, eden najlepših gasilskih domov na Dolenjskem. Ukradli si je poleg gasilskih sekir, novih delavskih oblek in dr. tudi dragocen orodski zator, ki ga je darovala znana ljubljanska veletrgovina manufakture Frano Novak & Komp v vrednosti 3.000 din. V župnišću v Semicu so odnesli mero in sir, a iz sosedne zidance vino. Vsi znaki kažejo, da so pri vlomih uporabljali gasilske sekirke. Črmošnjiska žandarmija je v vromilec že na sledu. Pobegnili so v sosedno banovino.

— Dva Nemca oslepila Nemko v Zagrebu. V Zagrebu se je te dni dvema nemškima emigrantoma posrečilo oslepiti mlado Nemko, ki je prispela v našo državo z večjo vsoto denarja, da bi kupila na Jadranu hotel ali penzion. Sleparja sta Walter Hausel in Hans Gefel, prevarana mladenka Elfrida Gerlitzki. Oslepila sta jo za 144.000 din.

— Velik požar ob naši meji na Reki. V četrtke zvečer je izbruhnil na Reki tik naše meje velik požar. Gorela je neka hiša, škoda znaša okrog 70.000 din. Bila je velika nevarnost, da bi se požar razširil na našo stran.

— Delavci zmrznili v snegu. V četrtke zvečer se je vračal 34letni rudar Mijo Tušek iz Kuzminca na Hrvaškem z dela domov. Ker ga pa do jutra ni bilo domov so ga šli domači iskat in našli so ga mrtvega v kupu snega ob poti. Najbrž mu je postalo med potjo slabo, da je sedel na sneg. Kjer se je onesvestil in zmrznul.

— Ubi ga je, ker se je zavzel za umobolno beračico. V četrtke zvečer je 20letni Ambrož Fotičev v Dubravi blizu Varaždana ubil 50letnega kmeta Jurja Fedolja. Fedolja se je umislil umobolno beračico Zorko Mrzjak in jo sprejel pod svojo streho, da bi pri njem prenočila. Zvečer je prišel k njemu Fotičev s tovariši. Jeli so dražiti beračico in ko jo je poslal gospodar spat, so odšli za njo in ji nagajali. Kmetica je jela klicati na pomoč. Fedolja se je zavzel za njo. To je pa Fotičev tako razkačalo, da je počakal v zasedi Fedolja in ga ubil.

— Ni res. Večerja smo poročali, da so ustavili gradnjo novega železniskega plopja na Sušaku. Z merodajnega mesta pa to vest demantirajo. Gradnja se nemočno nadaljuje.

Iz Ljubljane

— Iz PREDPRODAJA VSTOPNIC ZA NOVINARSKI KONCERT dne 1. decembra na Taboru se začne danes v soboto 25. t. m. v Matici knjigarni na Kongresnem trgu. Sedeži so po din 30, 25, 20 in 15. Sedeži v ložah po din 25, cela loža skupno din 125 za najmanj 6 oseb, stojišča po din 8 in za dijake po din 5. Ker bo na večer koncerta naval na blagajno, pripravljamo vsem obiskovalcem koncerta, naj si nabavijo sedeže in vstopnice že v predprodaji. Sporočamo tudi, da je ravnateljstvo električne cestne železnice dovolilo za večer koncerta znizano vozno za posetnike novinarskega koncerta in za sodelujoče, ki se izkažejo z vstopnico za koncert. Enotna znizana vozna din 1 velja od 18. ure dalje po vseh progah ljubljanskega tramvaja do Tabora in kasneje do zaključka tramvajskega prometa od Tabora do vsake točke tramvajske proge. Po 22. uri pri povratku tudi ne bo računala nočna taksa.

— Iz Seja mestnega sveta ljubljanskega. V torek ob 17. bo v veliki sejni dvorani mestnega poglavarstva seja mestnega sveta ljubljanskega. Na dnevnem redu so: naznanila predstava, odobritev zapisnika zadnje seje, ter poročila finančnega, gradbenega, kulturnega, upravnega odbora mestne elektrarne, trošarskega in posredniškega odbora. Javni bo sledila tajna seja. Poročila finančnega odbora obsegajo med drugim odobritev računskega zaključka mestne občine ljubljanske za leto 1938-39, poročilo o rednem predstavljenosti mestne blagajne, ustanovitve fonda za preiskrbo in zaščito prebivalstva, izpolnitve pogodbe Električne zadruge za Spodnjo in Zgornjo Šiško in odstop zemljišča za Oficijski dom v Ljubljani.

— Iz Konferenca zastopnikov čevljarke industrije. Te dni je bila v Ljubljani konferenca zastopnikov usnjarske in čevljarke industrije, organiziranih v sekciji Zveze industrijev. Na nji so predvsem ugotovili, da je nastopilo občutno pomanjkanje usnja, in sicer zaradi tega, ker je zelo malo surovih kož in kemičnih sredstev za strojenje. Tako so se nekateri pripomočniki za strojenje zelo podražili, n.p. parafin za 300% od avgusta. Razen tega so se nabave surovin zelo otežile zaradi deviznih težkoč. Tako je n.p. neka tovarna naročila nabavo 30 ton kitovega loja pri neki norveški tovarni. Medtem ko je čakala na dovoljenje za uvoz, se je loj tako podražil, da bi ga lahko dobila samo 20 ton za iste devize, a preden je tovarni Narodna banka dala potrebne devize, se je blago še nadalje podražilo in dovoljene devize so bile komaj dovolj za 8 ton blaga.

— Glede na težkoč zaradi preskrbe z devizami gospodarski krogi zahtevajo, naj bi na pristojnih mestih ukrenili vse potrebno, da bodo uvozniki pripomočkov za strojenje prav lahko dobili devize brez vseh ovir. Potrebno je pa tudi boljše izkoriščanje eksportnih klavnic. Če čimprej uvedemo rešitev najvažnejših problemov v zvezi s težkočami naše usnjarske in čevljarke industrije je pa treba takoj sklicati konferenco zastopnikov pristojnih oblasti in gospodarskih podjetij.

— Iz Novi začetniški plesni tečaj za novince — dame in gospode otvori plesni zavod »Zemlja« v Kazini ta ponedeljek 27. t. m. ob 20. uri. Vsako nedeljo ob 16. uri »popoldanski ples«. Nadaljevalna tečajja vsak tork in petek ob 20. uri. Izpopolnjevalni tečaj za novince se otvori to sredo 29. t. m. ob 20. uri. Informacije za posebne ure in vpisovanje proti legitimiranju vsak dan. Dijaki in dijakinje imajo popust, 579—n

— Prvo zakonitiše proti napadom iz zrakar je za svoje goste postavilo ugledno gostinsko podjetje »Daj—dame«, in sicer v obliki prav lepe, pristno naše kmečke sobe. Nova soba izdelana po načrtih arhitekta Kosa, je v prejšnjem Kortičevem lokal, mizarska dela za njo pa sta izvršili podjetji Šušteršič iz Mengša in Vrečar iz Domžal. Posebno pozornost zasluži lestenci, ki jih je res mojstrsko izdelalo podjetje za umetno in stavbo ključavnice čarstvo Staneta Crmna iz Šiške. Ulična okna nove Daj-damove kmečke sobe krase ljubljanski grb, v steklu izdelani z maj in na enak način izdelana slika sv. Jurija. Soba, ki je po svoji opremini in oplešanju intimna in zelo diskretna, bo gotovo privlačila v itak priljubljeni Daj-dam mnogo prijateljev dobrega priprizgila in izbrane kaplice.

— Iz Plesna šola na Taboru ima jutri ob 20. uri redno plesno vajo. Poutk začetnikov se prične točno četrt ure prej, 580—n

— Iz Kako se obravnava pred letalskimi zažigalnimi bombami? O tej aktualni temi bo predaval v torek 28. t. m. strokovnjak na polju gasilstva g. Franc Dolenc. G. predavatelj, ki se je pravkar vrnil iz Beograda, kjer se je specializiral v organizaciji protivzračne obrambe, bo ob tej priliki podal predvsem opis zažigalnih bomb ter bo pojasnil njihovo delovanje. V drugem delu svojega predavanja bo pa navedel g. predavatelj netivna napadna sredstva proti temu groznemu občinstvu organizaciji obrambe ter o praktičnih metodah gašenja po bombah povzročenih požarov. Slednje bo podal praktična navodila o samopomoči občinstva v primeru napadov z zažigalnimi bombami. K predavanju, ki ga tudi zopet prireja Kolo jugoslovenskih sester, vabimo vse naše občinstvo. Začetek točno ob 20.

— Iz Predavanje o Ameriki, ki bo v ponedeljek, dne 27. t. m. ob 20. v Franciskanski dvorani so vstopnice v predprodaji v trafiki Sever v Selenburgovi ulici. Predavanje ima naslov »150.000 km skoz Zdrženje države severne Amerike« ter bo nudilo zelo pestro in zanimivo sliko vseh krajev in življa današnje Amerike. Predaval bo inž. Mitja Svigel. Dvesto diapo-

zitivov, deloma v naravnih barvah, bo prikazalo najlepše in najzanimivejše kraje severne Amerike. Cene sedežev od 10.— do 4 din, stojišča 3 din. —

— Iz Kako je z zalaganji bencina v Ljubljani? Prodaja bencina v Ljubljani je se vedno omejena. Pri tem je najznačilnejše, da je za zborovanje prodajalcev s tekočim gorivom v sredo zastopnik policije izjavil, da je bencina v Ljubljani dovolj. Policija je prejela nešteto pritožb, da ljudje ne morejo kupiti bencina. Polje je pa potem ugotovila, da znašajo zaloge tekočih goriv okrog 20 cisteren, kar je več kakor dovolj. Zato je zahtevala od zastopnikov kartela, naj prodaje ne omejuje. Toda gospodje se izgovarjajo, da morajo imeti posebno dovoljenje za prodajo iz Zagreba. Današnji voljenje »Trgovski list« vprašuje kartel, ali je res, da so cisterne s tekočim gorivom premaknili iz Ljubljane v Zalog in zakaj so to storili. Javnost bi res rada vedela, kaj se skriva za vsem tem in če predpisi protidraginske uredbe ne veljajo za kartel.

— Iz Akademski klub elektrotehnikov. Na rednem običnem zboru akademskega kluba elektrotehnikov 18. t. m. je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik železnik Milan, podpredsednik Magajna Božidar, tajnik I. Tom Vida, tajnik II. Kernev Dušan, blagajnik Tepina Pavle, knjižničar I. Zagar Dušan, knjižničar II. Klemenec referent za prakse Sever Marjan, Silivnik Herbert, referent za debatne večere Brelih Miloš, delegati za ZSKTF Praprotnik Cvetka, Vidović Tonči, delegati za JAPD Sever Marjan, arhivar Vidmar, skriptar Dobeč Oswald, revizorja Perme Bojan, Cerkevnik Gregor.

— Iz Predstava »Kurenta« v šentjakobskem gledališču bi lahko imenovali revjoo starih slovenskih noš. Ne odlašajte z ogledom tega domačega dela in posetite drevi šentjakobčane. Preživeli boste večer poln lepega petja in godbe in od srca se boste nasmejali. Začetek točno ob 20.15, med predstavo vstop v dvorano ne bo dovoljen. Jutri, v nedeljo zvečer, se igra ponovi. Vstopnice kupite že pri dnevnih blagajni ki poslujejo od 10.—12. in od 15.—17. ter epou pred začetkom.

— Iz Na Bleiweisovi cesti so pričeli urejati hodnik. Dočim je Bleiweisova cesta od opece Tržaške ceste vsa asfaltirana do križišča Celovške ceste, je ostal del do Tyršev ceste, ki služi za težji tovorni promet samo kockan in tudi bolj zanemarni. Zlasti so potrebni večje nege hodniki, ki so precej veržasti in ob deževnem času tudi blatni. Sedaj so pričeli hodnik ob novem bloku hiš na Bleiweisovi cesti nasproti železniške Nabavilne zadruge na novo urejati. Položili so betonska tla, ki so jih deloma že zalili z asfaltom.

— Iz Popravljamo. Glede na naše poročilo o požaru na Masarykovi cesti popravljamo na željo tvežda »Malina« z Medvedove ceste, da je izbruhnil požar v delavnici tovarne »Vitamin« d. z. o. z. in ne pri tvežda »Malina«.

— Iz V evangelijski cerkvi v Ljubljani bo v nedeljo dne 26. t. m. ob 10. uri služba božja v spomin vseh mrtvih.

— Iz Vojni dobrovolci v Ljubljani vabijo najširšo ljubljansko javnost na bogato in pestro akademijo, ki bo na predvečer narodnega in državnega praznika v četrtke 30. t. m. ob 20. v veliki dvorani Kazine. V četrtke ob 20. vsi na proslavo državnega in narodnega praznika v Kazini!

— Iz Prelovčeve pesni izvajajo solisti ter ženski, moški in mešani zbor »Lj. Zvona« dne 15. decembra v Filharmoniji, 582—n

Zimsko perito KARNICNIK Nebočnik.

Iz Celja

— Iz Slavnostni koncert v proslavo praznika zedinjenja bo v petek 1. decembra ob 20. urah celjsko gledališče. Letos bodo nastopili Celjsko pevsko društvo, Celjski zvon, Ojčka, mladinski pevski zbor in godalni kvartet Glasbene Matice v Celju ter celjska vojaška godba. Spored bo torej zelo pester in bogat. Izvajalci jamajo, da bo koncert tudi umetniško kvalitativen. Občinstvo bo 1. decembra zvečer gotovo napolnilo gledališče. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni K. Gorčarja vdove.

— Iz Sokolsko društvo Celje I se bo 1. decembra skupno s Sokolskim društvom Celjem-matico udeležilo službe božje v katedrali in pravoslavni cerkvi. Društvena proslava pa bo ob 10.30 dopoldne v telovadnici v Sokolskem domu v Gaberju. Društvena uprava poziva članstvo, naraščaj in deca, da se udeležijo proslave polnoštevno. Na predvečer bo v Mestnem gledališču slavnostna akademija Sokolskega društva Celjem-matic. Sokolsko društvo Celje I poziva svoje članstvo in naraščaj, da se udeležijo akademije v čim večjem številu.

— Iz Dr. Boris Zarnik bo predaval na ljudskem vseučilišču. V ponedeljek 27. t. m. ob 20. bo predaval na ljudskem vseučilišču univ. prof. dr. Boris Zarnik o notranjem izločevanju. Predavanje bodo spremljale skiptične slike. Ker je univ. prof. dr. Zarnik kot predavatelj v Celju splošno znan in priljubljen, bo občinstvo gotovo tudi v ponedeljek napolnilo predavalnico v meščanski soli.

— Iz Proslava jubileja g. Vala Bratine na celjskem odru. Gosp. Valo Bratina, član Narodnega gledališča v Ljubljani in bivši umetniški vođa Mestnega gledališča v Celju, bo predstavljal tudi v Celju 25-letnico svojega gledališkega udejstvovanja. V ta namen bodo člani Narodnega gledališča v Ljubljani uprizorili v torek 28. t. m. ob 20. v celjskem gledališču Bevkovo komedijo »Partija saha« v režiji g. Bratine, ki bo tudi igral glavno vlogo. Predstava je izven abonmaja. Vstopnice so v predprodaji v Slomskovi knjigarni. Vabimo občinstvo, da se udeležijo te predstave v čim večjem številu.

— Iz Strelska družina v Celju je prelozila nagradno streljanje na pomlad. Sobotno streljanje bo redno vsak četrtke zvečer v Oficijskem domu. Streljanje bo nagradno z enim do tremi letnimi darili. Vsi člani in ostali prijatelji strelskega športa so vabljeni, da v čim večjem številu posejajo te strelske večere.

— Iz Mestna občina je povišala prejemke vsem delavcem, uradnikom in upokojencem. Mestni svet celjski je na seji v petek zvečer zaradi naraščajoče draginje s takojšnjo veljavnostjo zvišal mezde delavcev pri pomožni akciji od 2,75 na 3 din na uro. Vsi mestni delavci bodo prejeli od prelozila izredno draginsko doklado v znesku 0,50 din na urno mezdo. Nadalje so zvišani mesečni prejemki upokojencev in upokojenk takole: pri mesečnih prejemkih do 1000 din za 15%, pri mesečnih prejemkih od 1001 do 2000 din za 10% in pri mesečnih prejemkih od 2001 do 3000 din za 5%. Letni izdatki za to zvišanje bodo znašali okrog 330.000 din.

Najlepši, nepozabni valčki, ki so očarali naše očete, ki še danes razveseljujejo naša srca v prekrasnem dunajskem filmu

o očetu Straussu in njegovih treh genijalnih sinovih

JOH. STRAUSS kralji valčka

Paul Hörbiger — Hans Holt — Friedl Czepa — Maria Andergast — Gretl Thelmer.

Krasen film — glasbo izvaja sloviti orkester dunajske filharmonije! Vsek pozna Straussove valčke, vsak jih ljubi, njegovo usodo, tragiko očeta — rivaliteta med njegovo slavo in slavo njegovih 3 nadarjenih sinov, o teh trenutkih iz komponistovega življenja pa ve le malokdo kaj povedati! Film odkriva v tem pogledu važna poglavja!

DANES PREMIERA! Predstave ob 16., 19. in 21. uri.

KINO UNION, tel. 22-21

Jutri v nedeljo ob 10.30 (po znižanih cenah), ob 15., 17., 19. in 21. uri.

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠISKI — Telefon 41-79

Mondeni film o bogatem ženskarju, ki ima lepo ženo in kljub temu vara

Izsiljevalci

V gl. vlogah: Jeanne Boitel, Jean Galand

Predstave danes ob pol 9. uri, jutri ob 3., 5., 7. in 9. uri ter v ponedeljek ob pol 9. uri.

Prihodnji spored:

KDO JE SREČNEJŠI OD MENE

Novi »VIVERE«

— Iz Jesenska doba, preden zapade sneg, je za izlete prav tako prikladna in prijetna, kakor zgodnji pomladanski čas. Tudi sedaj, ko se pripravljajo na zimski počitek, ima narava svojo posebno lepoto, ki človeka poživlja in navdušuje, kakor hitro zapusti mestno zidovje in stoji v njen objem. Dan je krajši, hladnejši, podajmo se zatojci na krajsi izlet. Pohitimo k Celjski koči, kamor nas vodi pot skozi Hudčev graben, skalovito, romantično hudourniško zarezo pod strmim Srebrotnikom. Planinsko društvo je to pot pred kratkim uredilo. Popravljeni so težni klini, ki služijo kot stopnice, pritirje po strmih skalnatih stenah, pod katerimi se skrivajo hudourniški hudourniki. Pravi

teh železnih stopnicah, ki nas privedejo skozi skalnato sotesko do vnožja Tolstege vrha, obračunega s širnimi gozdovi. Nadaljna pot nas v pol ure privede do Celjske koč, kjer nas čaka zaslužen okrepilo in prijeten odih v vseh planinskih družbi.

— Iz Nadaljevanje nadsavne tekmene SK Celje: SK Hranstnik, ki jo je poplava na Glaziji 5. t. m. v 28. minuti prvega polčasa prekinila ob stanju 1:0 za Celje, bo v nedeljo 26. t. m. ob 20. na Glaziji. Tekma bo gotovo zelo zanimiva in živahna.

— Iz Nesreča na cesti. V četrtke je vozil 34-letni železničar Jernej Kukovič z Dobrove pri Celju les po cesti. Med vožnjo je padel teko nesrečno, da si je zlomil levo nogo pod kolenom. Prepeljali so ga v celjsko bolnico.

— Iz Zdravniško dežurno službo za člane OUZD bo imel v nedeljo 26. t. m. zdravnik dr. Drago Hočevar v Kolenčev ulici.

Vsaka omejitev porabe bencina je skrajno škodljiva

Iz poročila tajnika Osrednjega odseka trgovcev s tekočimi gorivi Alberta Kilerja na sestanku v Trgovskem domu

Ljubljana, 25. novembra. Ni znano vsem, kje so vzroki pomanjkanja bencina, petroleja nafte in mineralnih olj. Orisati je treba stanje na trgu s tekočimi gorivi in omeniti tudi našo borbo proti tujim inozemskim kartelom, ki nosijo na zunaj tudi lepo doneča jugoslovanska imena.

Ni pretiravanje trditev, da je boj za nafto med glavnimi povzročitelji konfliktov v mednarodnem življenju. Maršal Foch je nekoč rekel, da je vsaka kaplja nafte prav tako dragocena kakor kaplja krvi. To kaže nato, da ima nafta na svetovnem trgu ogromen pomen. Velešile, katere proizvajajo nafto, si prizadevajo, da kar najbolj izkoristijo svojo prednost ter skušajo doseči, da bi bila produkcija nafte v drugih državah kar najmanjša. Mi smo v tem pogledu popolnoma odvisni od inozemstva, ker se ni doslej v tej panogi gospodarstva ničesar storilo, ali pa se je celo oviralo prizadevanje, da bi dosegli pozitivne rezultate.

Geološko je dokazano, da so pri nas ležišča nafte, in sicer v Majevici, Medjimurju, pri Bordu in drugod. Prav tako bi lahko izkoristili oljnat škrljavec v vzhodni Srbiji, Miratovcu, Beli Palanki, Aleksincu, Knjaževcu, v Bosni, itd. Vse te možnosti za osamosvojitve in eksploatacije glede nafte se je pri nas omalovalovalo, ker se je ustanovila velika tuja petrolejska družba s sedežem v Zagrebu, ki naj bi odkrivala in izkoriščala ležišča nafte. To podjetje je vzel celo zemljišča v zakup, kjer pa ni odkrilo nafte. Družba je bila namreč ustanovljena samo zato, da ne bi našli nafte pri nas in da ne bi prišel kdo drugi, ki si iskal in našel nafto. Z odkritjem in izkoriščanjem naftnih ležišč bi se pri nas ustvarila konkurenca in ogromni dobički, ki jih imajo zdaj tuje družbe od uvoza nafte v našo državo, bi skopneli.

V začetku letošnjega leta pa se je za naša ležišča nafte začela zanimati neka nemška finančna skupina, ki si je pridobila od naših oblasti tudi velike ugodnosti, da bi lažje izvažala surovo nafto v inozemstvo, jo tam predelovala, mi pa bi potem lahko od nje kupovali 10% njene produkcije. Za naše produkte bomo morali dati torej devize. Storjena je bila velika napaka. Nihče se ni domislil, da bi zgradili pri izvirih surove nafte tudi domače prave rafinerije, ne pa samo destilacije, v katerih predelujejo že polfabrikate, kakor to delajo v naših rafinerijah družb Jugoslovanskega Standarda in Jugoslovanskega Shella. Možnosti za našo osamosvojitve glede nafte torej niso majhne, le v delom je treba pričeti in tuje, ker niso pokazali nobenega uspeha, odvzeti koncesije.

Po vsem tem je jasno, da ima nedavno ustanovljen »Odbor za propagando domačih goriv«, veliko polje za udejstvovanje. Potrebna je predvsem stroga kontrola nad družbami, ki imajo v zakupu eksploatacijo naftnih polj v Jugoslaviji. Premisliti je treba, kako bi mogli uspešno izkoristiti oljnat škrljavec, kateri je pri nas mnogo in so po kakovosti mnogo boljši kot kje drugje po svetu. Te bi mogli zdaj rentabilno izkoristiti in prihraniti ali ogromne izdatke deviz. Dobra je tudi ideja o mešanju bencina z alkoholom, katerega imamo v naši državi dovolj. Zakaj se takemu mešanju bencina z alkoholom upirajo petrolejske družbe, je tudi razumljivo, kajti alkohol ni njihov produkt in zaslužek bi bil mnogo manjši.

Dne 8. julija 1938 je z uredbo ministrskega sveta dobil petrolejski kartel treh družb v Jugoslaviji pravi monopol položaj, kajti na uvoz nafte se je carina znižala za 50%, a carinski zakon se za domače uvoznike in spremenil in morajo ti plačati za isto blago, ki se porablja v isti namen, 100% več kot tri druge privilegirane družbe. Petrolejskemu kartelu je bilo z državo podpora omogočeno, da popolnoma zadušijo domačega trgovca-uvoznika.

Za isto uredbo pa je kartel za protiuslugo državi obvezal prodajati bencin po vsej državi po enaki ceni na kilogram v neomejeni količini. Zanimivo pa je, da kartel prodaja bencin večino na kilogram, dočim prodajajo trgovci bencin na litre. Torej so te tri družbe prevzele neko obvezo za tretjeto, to je za trgovca, trgovcu pa diktirajo kilogramske cene po svoji mili volji.

Mahinacije kartela so pa še vse hujše. »Trgovski list« je trdil, da je dobila rafinerija na Reki, ki je dobavljala Dravogradski rafineriji nafto, enkratno odpravnino 6 milijonov litr in stalno letno rento. In to vse zaradi tega, da ne bi prodajala jugoslovanskim trgovcem svojih proizvodov. Podoben aranžma je napravil petrolejski kartel tudi letos z rafinerijo »Aquila« v Trstu, ki se je obvezala, da ne bo dobavljala ničesar več v Jugoslavijo. Prav tako je vezan na 20 rumunskih tvrdok od jugoslovanskega kartela, da ne smejo dobavljati našim trgovcem. Vprašamo se lahko, po kakšni poti dobi kartel denar za take visoke odškodnine.

Jean d'Agraves:

Napad na Kanton

Tišno temne noči so presekali prestrašeni kriki... Pri francoski bolnici je zapela v poplavi hrupava trobenta... Na reki so zatulile sirene vojnih ladij. Strašen krik je nastal na neštetihi kitajskih džunkah.

Miss Audrey Scottova se je prestrašeno prebudila. Bila je vsa prepotena, čeprav so ventilatorji brezhibno delovali.

— Torej je bilo res možno? Torej se je ponovno uresničil napad japonskih letal, ki so se ga bali od trenutka, ko so se izkrcale v Amoy mikadove divizije?

Njena prva misel je veljala očetu. Slepu mu očetu. Profesor Leroy-Scott, eden najboljših slovečih poznavalcev kitajščine, ki se je bil naselil pred štiridesetimi leti v Kuang Ceu, spominjajočemu na prijazne kentske hišice, je odločno odklonil konzulov dober nasvet, naj se odpelje v Hong Kong. Odklonil je je zato, ker njegovih stvari ni bilo mogoče natovoriti na panike, ki so bili doslovno prenatrpani. Vojni položaj pa je postajal vedno slabši.

Prestrašena Audrey je pogledala v sosešno sobo, ki je bila pustila njena vrata odprta. Starček je spal spanje pravičnega. Prestrašeni kriki so postajali vedno glas-

Prepričan sem, da bi si naša država lahko prihranila dovolj deviz z izvajanjem strožje kontrole nad karteli. Vsakoletni dobički petrolejskih družb so ogromni in gredo v milijone. Kje pa imajo te družbe svoje dobičke investirati ali naložene? Te družbe morajo imeti ogromne denarje na razpolago.

V prvi vrsti je torej potrebna stroga kontrola nad petrolejskim kartelom in družbami, ki baje izkoriščajo naša ležišča nafte, nakaar bo lahko odpadla sleherni omejitev v potrošnji bencina in nafte.

Ogromna bi bila škoda, če bi hoteli omejiti naš avtomobilizem, ker ne bi bili prizadeti samo lastniki luksuznih vozil, temveč bi bilo prizadeto še mnogo hujše naše gospodarstvo. Vsa trgovina v tej stroki bi zastala in bi morala odpustiti svoje uslužbence. Močno bi bili prizadeti tudi avtomobilski podjetniki in ves tovarni promet z avtomobili. Vse ta podjetja preživljajo številne družine, ki bi prišle v bedo prav pred zimo. Prizadeta bi bila najbolj država sama, ker bi izgubila dohodke na carini dnevnice za okoli 300.000 din. Država bi bila prizadeta pa tudi v svoji težnji po spopolnitvi in pospešitvi motorizacije, ki se je lani pričela ustvarjati in bila na mah uničena.

Ne moremo tudi prezreti, da bi bil z omejitvijo v uporabi tekočih goriv prizadet naš turizem, odpadla bi v prihodnjem letu važna postavka dohodkov od našega

turizma. Posebno bi bila prizadeta prav Slovenija kot važen turističen center z najboljšim razširjenim avtomobilizmom. Ni torej v interesu nikogar, da bi se avtomobilski promet pri nas omejeval.

Napeti moramo vse sile, da preprečimo nameravane ukrepe, ker bi bile posledice tega katastrofalne.

Naloga naše monopolne uprave in pa trgovskega ministrstva je, da sama to prepreči s tem, da se pospešijo trgovinska pogajanja z Romunijo, da se uvede stroga kontrola nad eksploatacijo naših prirodnih ležišč nafte in da država postavi nekaj rafinerij za predelavo oljnatih škrljavev. Stalno je treba tudi kontrolirati zalogo bencina, ki ga imajo petrolejske družbe, ukiniti je treba njihovo zaščito pri carini za uvoz nafte. Inozemskim družbam naj se preprišajo zahtevane zaloge, če hočejo živeti od dobička, pridobljenega v Jugoslaviji. Domačim trgovcem in uvoznikom naj se dovoli prost uvoz nafte in bencina. Popravi naj se tudi carinski zakon, po katerem se uvažajo v našo državo že naftni derivati in na ta način bomo dobili tudi mi namesto destilacije prave rafinerije. Na ta način se bo onemogočilo tudi izigravanje naših carinskih predpisov.

Vsi pa smo o tem prepričani, da je sleherni omejitev porabe bencina pri nas skrajno škodljiva za celotno naše gospodarstvo in zaradi tega neupšna in tudi nepotrebna.

Investicije ljubljanskega Pokojninskega zavoda

PZ ima zdaj hiše razen v Ljubljani že v Celju, Mariboru, Kranju in Sp. tu

Ljubljana, 25. novembra

Pokojninski zavod za nameščenje stalno investira del svojih dohodkov v nepremičnine. Njegovo stavbno investicijsko politiko so nekateri že pogosto kritizirali. Mi se ne spuščamo v presojanje, ali nalaga PZ denar, ki je prav za prav last zasebnih nameščenecv in ki od njegove naložbe zavise pokojnine mnogih delojemalcev, dobro ali ne. O tem so dolžne razmišljati nameščenke organizacije in zastopniki nameščenecv v zavodu. Ob tej priliki hočemo samo naštet sedanje investicije Pokojninskega zavoda v stanovanjske hiše v posameznih krajih.

Zavarovalnici Pokojninskega zavoda so razkropile po mnogih krajih Slovenije in Dalmacije. Največ jih je v večjih mestih, a precej tudi v industrijskih krajih. Če bi PZ zidal hiše samo v Ljubljani, bi mu upravičeno očitali centralizem. Vsekakor so pa upravičene večje investicije v Ljubljani, ker je tu največ zavarovancev. PZ ima zdaj hiše razen v Ljubljani že v Celju, Mariboru, Kranju in Sp. tu. Znano je, da je pred tedni začel zidati blok stanovanjskih hiš v Ljubljani na bivšem nunskem vrtu. PZ je kupil 4.900 m² veliko parcelo. Na nji bo sezidanih 5 stanovanjskih hiš, delno 5 nadstropij visokih. Zdal zidajo tri hiše, ki bodo stale ob novi ulici in razširjeni Nunki ulici. V vsem bloku bo okrog 70 stanovanj. Največ stanovanj bo imelo po 2 sobi ali pa bodo trisobna, a nekaj bo tudi štirisobnih. Poseben pomeni stanovanja ne bodo. Značilno pa je, da je mnogo zanimanja za stanovanja med najemniki že zdaj, čeprav bodo hiše uporabne za vse, lilev šele prihodnje leto februarja. Dvosobna stanovanja namenjajo oddajati po 900 din, trisobna po 1.300 in štirisobna po 1.800 din. Tudi samskih stanovanj bo nekaj in oddajali jih bodo po 500 din. Vsa stanovanja bodo seveda zelo udobna in protorna, v resnici moderna. V vseh hišah bo tudi dvigalo, ker bodo hiše ob dvorišni strani 5 nadstropij visoke.

Zanimivo je primerjati najemnine v zavodnih hišah v Kranju z najemninami v Ljubljani. O stanovanjskih hišah Pokojninskega zavoda v Kranju smo poročali obširneje že nekajkrat. Hiše stoji ob križišču dveh glavnih gorejskih cest na 2.527 m² veliki parceli, zazidana ploskev pa znaša 1.300 m². V bloku petih hiš, ki so na zunaj arhitektonska enota, je 36 stanovanj, po večini dvosobnih in trisobnih. Vsa stanovanja imajo kopalne in poselske sobe. Stavbna dela so veljala s parcelo vred okrog 6 milijonov din. Dvosobna stanovanja so po 700 din, torej 200 din cenejša kakor v Ljubljani. Ljubljanska stanovanja imajo prednost zaradi plinskih spojev, sicer pa stanovanja v Kranju v splošnem niso nič manj vredna kakor v Ljubljani. Trisobna stanovanja so po 1000 din, za 300 din cenejša kakor v Ljubljani. Stavbna dela v Kranju so bila gotova pred mesecem.

nejši. Po ulicah je begalo zbegano ljudstvo. Torej to niso bile sanje. Naglo je ognila haljo in odhitela k oknu. Do nje je prihajal val razburjenih glasov. Razlegalo so se vojaška povelja. Naglo je odprla okno, ne da bi odvrnila pogled od svojega očeta. Slepce je sovražil svet zrak in zato se je bala, da bi se ne zbudil. V bližini so hitro ugasnili luči hotela Concordia.

Is sosedne kočje je planila bela postava, nesoč v naročju jokajoče sloveško breme. Gotovo je bila dojlja Merrilovih z nedavno rojeno Jannie. Tudi gospa Merrilovih ni mogla odpotovati z zadnjim transportom, ker je le počasi okrevala po nevarni porodni vročici.

V burno noč se je razlegal rop. Novi napoli običeni prestrašenci so hiteli mimo njenega okna in eden izmed njih ji je zaklical:

— Letala so že tu!

In ves upchan je izginil za vogalom ulice.

Kar so prezežali temo svetlobni stožci, prihajajoči iz tatarskega mesta in zamahali so po nobu liki ogromni arhangelški meči. Nad mestom so zabučali bombniki, kakor gromenje v poletni nevihti.

Zarožljale so strojne... Od vseh strani se je zašlišlo krčevito streljanje.

V stanovanjsko hišo v Splitu je PZ investiral okrog 4.500.000 din. Hiša je bila sezidana že avgusta. Delati so začeli lani novembra. Parcela meri 486 m². Hiša stoji na oglišču švabčeve in Zoraničeve ulice blizu mestnega središča. Poslopje je delno 3-delno pa štirinadstropno. V njem je 18 stanovanj, a razen tega še v pritličju 4 lokalni. Stanovanja so dvosobna in trisobna, imajo pa še poselske sobe. Tudi ta stanovanja imajo vsa kopalne. Zanimivo je, da so dvosobna stanovanja nekoliko dražja kakor v Ljubljani, in sicer so po 1000 din, med tem ko so trisobna prav tako po 1.300 din kakor v Ljubljani. To je treba pripisovati še vedno precej visokim najemninam v Splitu, kjer precej obširno primanjkuje sodobnih stanovanj.

Stavbna dela v Celju še niso gotova. Zavod zida lepo trinadstropno stanovanjsko hišo, ki bo imela skupno 15 stanovanj, po večini dvosobnih in trisobnih. Samska bodo tri. Delati so začeli marca in računajo da bodo stanovanja do novega leta uporabna. Hiša stoji ob Krekovi ulici na 610 m² veliki parceli. Ker je lega ugodna, bo v pritličju 8 trgovskih lokalov. Stanovanja v Celju so nekoliko dražja kakor v Kranju, vendar cenejša od ljubljanskih. Dvosobna bodo približno po 800 din, trisobna po 1000 in samska po 400 din. Vendar te najemnine še niso definitivne; zavise od tega, po čem bodo oddana še nekatera obrtniška dela.

PZ bo zidal v Mariboru dve stanovanjski hiši, in sicer eno na 1000 m² veliki parceli ob projektirani Vošnjakovi ulici, drugo pa na 700 m² velikem zemljišču ob Krekovi ulici. Na tej, manjši parceli bo stala trinadstropna stanovanjska hiša. Delo je že oddano in računajo, da bodo stanovanja uporabna prihodnje leto avgusta. Do jih 8 dvosobnih in oddajati jih namenjajo po 820 din na mesec. Na drugi parceli pa namenjajo sezidati štirinadstropno stanovanjsko hišo, ki bo imela 800 m² zazidane ploskve. V nji bo 20 dvosobnih stanovanj, 8 trisobnih in 4 samska. Investicije bodo znašale s parcelo vred 4.500.000 din. Delati namenjajo začeti spomladi.

PZ zasluži priznanje — čeprav nekateri mislijo, da je tveganje investirati denar v hiše v teh časih —, da zida tudi zdaj; če bi ne zidale tudi ustanove, bi nastal popoln zastoj v stavbnih delavnosti, zlasti še, ker bi bili zasebniki še bolj brez poguma.

Slabe železniške zveze

Sevnica, 24. novembra

Po novi železniški progi Sevnica—Tržišče smo imeli dobre zveze s Trebnjem in Novim mestom. Vsi smo bili te proge veseli, saj je obetala pravo blagostanje za Mirensko dolino. Kakor v popolno nerazumevanje naših razmer pa je generalna direkcija pred kratkim ukinila celo vrsto vlakov v Sloveniji, pri čemer je posebno prizadela železniško zvezo Sevnica—Trebnje.

Miss Audrey Scottova je stala bossa in drhtela pri oknu, podobna kamenitemu kipu, nesposobna za vsako mirno misel.

In naenkrat je ni bilo več tam, kajti odnesla jo je bila bomba, ki je bila porušila pročelje hišice.

Od prijazne sobice, kjer je spal slepec, je ostal samo napust v nihajoči steni. Bomba je bila razkrala hišico na dvoje. Velika postelja z baldahinom je stala samo na nekakšnem prizidku, na delu razkralnega poda, podprtega s tremi nalomljenimi tramji.

Is postelje se je razlegel prestrašen glas: — Audrey!

Audrey ni mogla več odgovoriti.

— Audrey! Je zopet zaklical starček in zbral vse sile, da se je dvignil. Iztegnil je svoje dolge, koščene roke in krilil z njimi obupno po zraku. Njegove brezizrazne slepe oči so zrlle stekleno predse.

— Audrey! Audrey! Kaj se godi? Odgovori mi! Kje tičiš, dekle moje?

In navleže čudni slabosti, ki ga je obhajala, je poskušal zlezi iz postelje. S stopali se je bil že dotaknil preproge, pa so ga prijeli krči in zgrudil se je nazaj na blazino.

Vse se mu je zazdelo naenkrat čudno. Ljudje so kričali kakor blazni čisto blizu njega, pa jih ni mogel razumeti. Močno

nje. Iz dneva v dan se čujejo pritožbe in prošnje za zopetno uvedbo rednih vlakov na omenjeni progi. Ljudstvo se upravičeno vprašuje, čemu je država gradila progo, če pa je ne more uporabljati. Naj tu omenimo samo najdramatičnejši primer. Potnik, ki potuje z Zidanega mosta, se pripelje po osmih v Sevnico, oni pa, ki prihaja iz Zagreba, je v Sevnici že ob pol sedmih. Oba pa morata tu čakati do 11., ker šele takrat odhaja prvi vlak proti Trebnju in Novemu mestu. Prihod v Novo mesto je šele ob 16. V tem času bi lahko prispeel potnik malone na Dunaj!

Naši ljudje imajo vedno dovolj posla v Novem mestu. Kadar potujejo tja, rabijo sedaj po ukinitvi vlakov kar dva dni. Enako so obupne razmere pri zvezah drugih vlakov. Nujno potrebna je zveza z Mo-

Kdaj začne delovati mestni turistični odbor?

Odbor čaka mnogo težkega in odgovornega dela

Ljubljana, 25. novembra

S posebnim pravilnikom je bil pri nas ustanovljen »Turistični odbor za mesto Ljubljana«. Pravilnik je bil sprejet na seji mestnega sveta že 20. aprila letos, a zdaj so ga prejeli posamezni člani odbora. Pričakovati torej smemo, da bo nova ustanova za pospeševanje tujeskega prometa v našem mestu kmalu začela delovati, ne glede na to, da zdaj ni sezona, saj je propaganda skoraj še bolj potrebna pred sezono kakor v sami sezoni. Sicer pa ima odbor tudi dovolj drugega dela, ne le propagandnega.

Odbor je bil ustanovljen na podlagi zakona o mestnih občinah (§ 93) in uredbe o pospeševanju turizma (čl. 4). Naloge odbora so predpisane v pravilniku. Namen Turističnega odbora je pospeševanje tujeskega prometa v Ljubljani, a razen tega mora opravljati vse tujsko prometne posle za mesto. Predvsem predlaga mestnemu svetu načrt letnega delovnega programa in kako bi bilo treba financirati ta dela. Če bi mestni svet ne sprejel odborovega predloga, ga mora občina poslati v 20 dneh po zavrnitvi banki upravi v odločitev.

Odbor tudi predlaga uvedbo maksimalnih in minimalnih cenikov v gostinskih obratih, kakor tudi za sobe, postrežbe, avtomobusne in avtomobilske vožnje itd. Odloča katere sobe, kdaj in po kakšnih pogojih so dovoljene v našem gostom. Odbor bi naj tudi skrbel, da bi vladala snaga in red ter da bi upoštevali zdravstvene predpise v vseh lokalih, kopališčih in javnih krajih. Odbor bo vodil tudi statistiko o tujcih in evidenco o sobah ter bo dajal pojasnila o gostinskih obratih, prevoznih sredstvih in zadevah sploh, ki zanimajo goste. Organiziral bo prireditve, ki bodo lahko služile pospeševanju tujeskega prometa. V ta namen bo morala mestna občina dati primeren znesek iz rednih proračunskih sredstev.

Ze iz tega lahko sprevidimo, da ima odbor mnogo dela, ki je prav tako težko kakor odgovorno. Pričakujemo, da bo javnost tudi obveščena o načrtu letnega delovnega programa, ki bi ga naj sestavil odbor. Seje odbora baje doslej še ni bilo. Pravilnik določa, da predsednik skliče sejo po potrebi. Turistični odbor sestavlja 5 zastopnikov mestnega sveta, 2 zastopnika Zveze za tujski promet v Sloveniji in po en zastopnik banke uprave, Zbornice za TOI, ljubljanskega veleposlana, Združenja gostinskih obrti v Ljubljani, direktorije državnih železnic, Aero kluba, Avtomobilskega kluba, uprave poljice, mestnega fizika, predsednika olepševalnega odseka, Slovenskega planinskega društva, Zimsko-sportne zveze in Društva za ceste. Zastopnike mestnega sveta, med njimi predsednika in podpredsednika TOI, izvoli mestni svet iz svoje srede za tri leta. Med temi člani mora biti vsaj po en zastopnik tehnične stroke (stavbni inženjer ali arhitekt) in en zdravnik. Zastopniki ustanov, uradov in društev so posvetovalni organi odbora.

Pravilnik predpisuje, da sejam odbora pristojuje kot tajnik odbora in referent načelnik pristojnega oddelka mestnega poglavarstva, po potrebi pa tudi drugi uradniki. Na sejo odbora je treba vedno vabiti tudi predsednika mestne občine. K posameznim sejam lahko povabijo tudi strokovnjake in zasluženje delavce za pospeševanje tujeskega prometa.

Pravilnik predpisuje pod okriljem širšega odbora tudi ožji odbor, ki ga sestavljajo člani mestnega sveta. Ožji odbor sklepa le o manj važnih, a nujnih zadevah. Vendar lahko odloča v posebno nujnih primerih tudi o važnejših zadevah, a pozneje mora zaslišati mnenje širšega odbora.

Razen ožjega odbora lahko delujejo še posamezni odseki, ki jim TO pod vodstvom članov mestnega sveta poveri posebne naloge. Stalni odsek odbora je olepševalni. Predsednik tega odseka je stalni referent v Turističnem odboru. TO podpira po svojih finančnih zmoglostih olepševalni odsek

pokanje in prasketanje je pretresalo ozračje, kakor podeseterjarna nevihta. Toda vse to je prihajalo do njega kakor iz velike daljave, kajti v usesih mu je čudno bučalo.

Kdo neki je zakuril ogenj, ki je prasketal tako blizu in ki ga je njegov dim neprijetno žgečkal v nosu. Od kod se je vzel ta močni prepil? Kaj so kričali ti ljudje? Kako se je moglo zgoditi, da Audrey ni bila pri njem kakor vedno, da niti na njegove klice ni prihitela?

Ker slabost ni popustila, se je plazil, kakor je pač mogel po rokah in nogah tja, kjer je domneval, da so vrata. Dim ga je malone dušil. Saj mora vendar reči Audrey, naj zapre to prekleto okno in ozmerja vrtnarja, da je zažgal pred hišo suho travo.

Njč več mu ni bilo po volji, odkar mu je visoka starost odzvela vid. Audrey gotovo spi. Ponorčeval se bo iz nje, ko jo zbudi.

Ne da bi vedel, ne da bi slutil, ne meoč se za prestrašene krike ljudi, zbranih okrog tlečih ruševin, se je plazil naprej po ozkem prizidku v praznino...

Letala so metala zadnje bombe na Kanton.

kronogom. Vlak, ki odide ob 11. iz Sevnice, prispe ob 12. šele v Bistrico-Mokronog. Trg je oddaljen 2 km od postaje. Če hoče potnik kaj opraviti v trgu in če upoštevamo, da potrebuje skoro trideset ure samo za hojo v obeh smereh, je popolnoma izključeno, da bi se lahko vrnil z naslednjim vlakom, ki odpelje iz Bistrice ob 14. proti Sevnici. Na tej progi je neizogibno potreben jutrišnji vlak iz Sevnice v Trebnje in večerni vlak iz Trebnja v Sevnico.

Vsi ukinjeni vlaki so bili ves čas dobro zasedeni. Zato ne moremo razumeti pravih razlogov za ukinitve prepotrebnihih vlakov. Prizadeti naprošamo ljubljansko direkcijo, da ukrene pri generalni direkciji v Beogradu vse potrebno, da se zopet uvedejo ukinjeni vlaki.

Iz Krškega

— Dve žrtvi Martinove nedelje. Ko se je vračal v nedeljo zvečer 26letni Alegrjo Franc od svoje sestre iz vasi Cesta proti Guntam v spremstvu Arniška Antona iz Gunt, sta ju napadla približno sredi pota dva neznanca, ki sta ju začela obdelavati s koli in sta komaj še ušla napadalcem, Alegrjo trdi, da je spoznal v napadalcih nekoga S. J. in H. L. toda ta dva zanikata, da bi bila napadalca. Alegrjo ima težke poškodbe in je bil prepeljan v krško bolnico.

— Istega večera je bil napaden Reljko Jože v Zenjah, kamor je šel po kupčiji. Ko je stopil iz hiše, kjer je kupoval les, sta ga napadla Kerin Albin in Gabrič Janez. Oba priznavata, da sta ga napadla, pravita pa, da sta mislila da je nekdo drugi in da napač ni bil namenjen Reljku. Oba napada se bosta obravnavala pred sodiščem.

— Hitro prijet tat. Nedavno smo poročali, da je posostnik Bonu Vinku v Krškem odnesel njegov hlapec Skalecki več oblek in razne malenkosti v vrednosti din 2000. Te dni so prišli nepoštene hlapca v Zagrebu, kjer so ga takoj vtačili v zapor in zdaj zbirajo podatke o njem. Baje ima še več grehov na vesti.

— Avto ga je podr. V četrtek se je vršila sodna delozičja 74-letnega Kerina Janeza iz Vel. vasi, ker mu je bilo pred kratkim prodano posestvo in se ni imel kam izseliti, a je rok že potekel. Zadnji trenutek je poskušal še svojo srečo in je skočil na kolo ter se odpeljal proti Krškemu, da bi posredoval pri odvzetniku dr. Golji. Ker pa je bil slab vozač, je bila vsa cesta njegova. Kar naenkrat pa je privozil za njim neki avtomobilist, ki je opozoril a hupo Kerina, tega je signal s hupo le še bolj zbehal in je zavozil naravnost pod avtomobil, ki ga je odbil v stran. Kerin ima le lažje poškodbe, a ga je avtomobilist naložil na svoj avto in odpeljal v krško bolnico.

— Prepoved napadalcev. Ko se je te dni prebudil okrog pol desetih zvečer kočar Kartuš Franc, je opazil na svoje veliko začudenje, da se plazijo proti njegovi postelji neznanec. Takoj je skočil s postelje in zagrabil neznanca za rokav. Neznaneec se mu je pa iztrgal in pobegnil proti Krškemu. Vse je kazalo, da gre le za privid ali sanje, kajti kdo naj bi napadal ubogega kočarja in zakaj. Toda Kartuš je pokazal na vratih sledove noža, s katerim je neznanec odprl zapir vrat in se sp plazil v sobo, v kateri so spali poleg zakoncev še otroci in ženina mati. Prinesel je celo izrezan odtis neznančevega čevlja. V tem je pa zvedel, da se je mudil istega večera pri Cerovski Terziji neki Jeran Rudol, vojaški obveznik. Ker je kazala sled čevlja, da bi mogel biti to vojaški čevlj, je orožništvo zaslišalo tudi Jerana, ki je sploščka tajil, da bi bil vliomil v Kartušovo hišo, konjalo pa je bil priznal, da je bil on, da pa je bil namenjen le h Kartuševi ženi. Koliko je resnice na tem, bo pokazala preiskava. Zadeva se bo obravnavala še pred sodiščem.

Iz Brežic

— Samarijanski tečaj. Poročali smo že, da se bo vršil pri nas samarijanski tečaj. Prijav je še malo, kar dokazuje, da se ne zavedamo velike dolžnosti, ki nas čaka posebno v času vojne vihr. Tečaj se bo pričel, če bo zadosti prijavljenecv v začetku prihodnjega meseca. Prijavite se čim prej.

— Tatvine koles so zadnje čase vse bolj pogoste in so tatovi kar pridno in spretno na delu. Oblast jim je za petami, vendar pa se znajo prav dobro skriti. Bogolin Jožef, sluškinja v Brezini je bilo ukradeno s hodnika gostilne Deržič v Brežicah novo mosko kolo znamke »Victoria«, zeleno plekano, tov. št. 1.278.433, vredno 1200 din, in sicer 1. t. m. popoldne. Prav tako je izginilo krojaču g. Gerjeviču Francu 14. t. m. okoli 19. ure s hodnika izpred njegove delavnice mosko kolo znamke »Kosmos«, tov. št. 5.101.472, črno plekano, vredno 600 din. V nedeljo 19. t. m. zvečer pa je bilo ukradeno Kraglji Francetu, zidarske mo mojstru v Brezini iz čakalnice »Narodnega kina« v Brežicah mosko kolo znamke »Barodella«, tov. št. 918.688, skoro novo, zeleno plekano s dinamom in električno svetilko, vredno 1200 din. Orožništvo je takoj uvedlo preiskavo in obvestilo o tatvinah vse stanice brežiškega žand. voda in bližnje žand. stanice v hrvatski banovini. Očitno gre v vseh teh primerih za iste zlikovce.

Zračni vrtnec nad mehiškim mestom

Iz Mehike poročajo, da je alien tornado opustilo mesto Vallarta v državi Jalisco. Sedemdeset hiš je popolnoma podrli in bilo je tudi mnogo

Moč angleškega zračnega orožja

Kako je organizirano angleško vojno letalstvo in kako se razvija zdaj, ko stoji pred najtežjimi nalogami

Piloti Hawker Hurricane letal dobivajo navodila pred poletom

Angleško vojno letalstvo, ki je v sedanjosti vojni doprineslo že več prepričljivih dokazov svojih sposobnosti, je pomemben primer naglega in učinkovitega razvoja moči pod demokratičnim sistemom. Kakovost in duh te vrste orožja sta se že dovolj izkazala v zračnih manevrih v avgustu. Ob izbruhu vojne se je lahko angleško zračno brodogojstvo zoperstavilo vsakemu drugemu zračnemu brodogojstvu na svetu. V petih letih od 1935 do 1939 se je število vojnih letal v Angliji povečalo vendar ni ta rapidni porast prav nič vplival na kakovost motorjev letal ali pilotov. V naslednjih vrsticah hočemo opisati napredek in splošno organizacijo angleškega vojnega letalstva; ne bomo se pa dotaknili njegovih uspehov v vojni, ti govorijo sami zase.

Organizacija

Angleško zračno brodogojstvo je pod poveljstvom zrakoplovnega ministrstva. Razdeljeno je v domačo in prekomorsko poveljstvo. Kontrola nad vsem zračnim brodogojstvom je poverjena »zračnemu svetu« (Air Council) pod predsedstvom ministra za zrakoplovstvo. Šest domačih poveljstev tvori tako zvano Metropolitan Air Force. Ta so razdeljena po območju svojih nalog. Tako imamo poveljstvo za bojne pilote, za bombnike, za obalo, balone, večbanje in obrat. V teh poveljstvih so manjše formacije, označene kot skupine. Te so zopet obdelane iz stanic in eskadrilj. Razen tega ima Anglija prekomorsko poveljstvo. To so organizacije po geografskih vidikih. Tako je na Malti sredozemsko poveljstvo, v Singapuru pa poveljstvo Daljnega vzhoda. Razen poveljstev doma in v prekomorskih deželah ima Anglija še poseben oddelek za zrakoplovstvo, ki sodeluje z angleško vojsko. Mornarica ima svoje letalstvo, Fleet Air Arm.

Vojno poveljstvo

Za zračno obrambo Anglije je izključno odgovoren vrhovni poveljnik vojnega poveljstva. Njemu niso podrejene samo bojne eskadrilje, temveč tudi baterije protiletalskih topov, reflektorske čete, balonske eskadrilje in opazovalni zbori. V mirnem času so podrejene te različne pogoje zračne obrambe različnim vodstvom: protiletalsko topništvo vojski, opazovalni zbori policiji. V vojne svrhe pa sodelujejo pod vrhovnim vodstvom celokupnega zračnega brodogojstva v obrambo Londona in ostale Anglije.

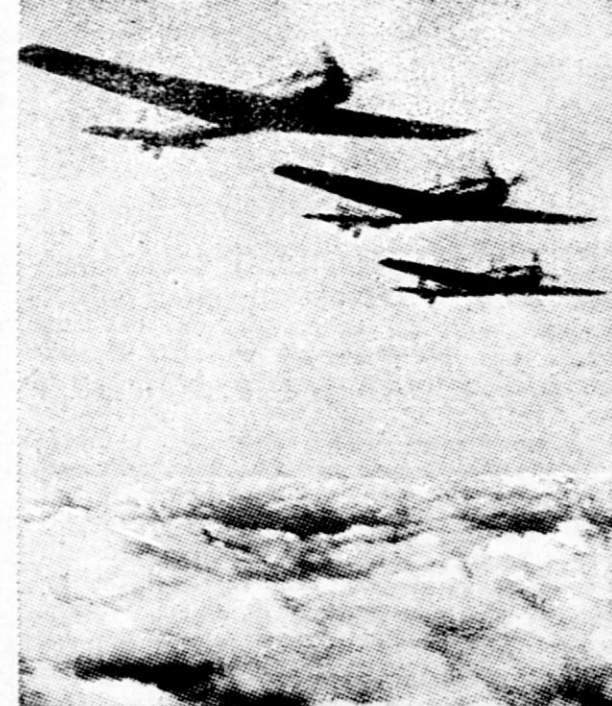
Poveljstvo bombnikov je podrejen del vojnega letalstva, določen za ofenzivo. Obalno poveljstvo vodi proizvodnove skupine. Te imajo svoje sedišče na kopnem, toda njihov delokrog leži v prvi vrsti nad morjem. Balonski komandi in podrejen balonski zaporni sistem, obsegajoč zdaj večino velikih angleških mest. Izučeno poveljstvo je odgovorno za novince, dokler niso dodeljeni eskadriljam. Naloga obratnega poveljstva je enotno usmerjanje preskrbovalnega, reševalnega in popravnega sistema vojnega letalstva.

Naraščajoča moč

O moči angleškega zračnega brodogojstva seveda ni mogoče poročati. Njegov razvoj v mirnem času nam pa omogoča jasen vpogled v mogočne pomožne vire, s katerimi razpolaga. Leta 1935 je imela Anglija 580 bojnih letal. Po predvojnem načrtu za l. 1939-40 naj bi se dvignilo to število na 2370 v domovini; tem naj bi se pridružilo najmanj 500 za prekomorsko službo in gotovo bližje nespecificirane enote. Leta 1935 je imela Anglija 31.000 aktivnih in 14.750 rezervnih pilotov. Leta 1940 bo izvežanih 15.000 aktivnih in 104.000 rezervnih pilotov. Leta 1935 so znašali stroški za vojno letalstvo 17.000.000 funtov šterlingov. Proračun za leto 1939 pa poroča 240.000.000 funtov šterlingov. O proizvodnji letal niso objavljene nobene številke, vendar pa lahko omenimo, da je Anglija proizvajala leta 1918 mesečno 3500 letal in že več letalskih motorjev. S pomočjo domonovno bo lahko Anglija nedvomno časoma proizvajala še več.

Roko v roki s številčnim naraščanjem zračnega brodogojstva je šel velik napredek

v tehnični usposobljenosti. Hitrost, akcijni radius in bojna moč angleških letal se je znatno zboljšala. Spitfire in Hurricane letala so enosedežna, enokrilnik z 8 strojnimi in hitrostjo okrog 650 km na uro. To niso nobena posebna rekordna letala, temveč normalna vojna letala. Hitri bombniki so tudi pridobili na kakovosti motorjev in hitrosti. Njihov akcijski radius poznamo nekoliko po letosnjem poletu Wickers Wellesley bombnikov v Avstralijo. Preleteli so progo od Ismailie v Egiptu do Darwin, v Avstraliji dolgo nad 11.700 km ne da bi se spustili na tla. Težki bombniki lahko prelete 4800 km d'izgo z koristnim tovorom 2 t in v hitrostjo 400 do 500 km na uro. Razen bombnikov in bojnih letal izdelujejo posebna letala za izvidniško službo nad obalo ter za sodelovanje z vojsko in mornarico.

Angleški bombnik tipa Vickers Wellesley

Izdelovanje letal

Sedanjí močnejši razmah proizvodnje letal se je v zadnjih 5 letih skrbno pripravljalo že vnaprejš. Najprej je bila dana zastopnikom letalske industrije pobuda

naj svoje tovarne razširijo. Dalje so bile pozvane nekatere avtomobilske tovarne naj zgradijo nove tovarne, ki so bile zgrajene in opremljene na državne stroške. Te tvrdke delajo po načrtih, ki jih je zasnovala letalska industrija. Toda v obratu njihovih tovarnic so jim bile dobrodošle dolgoletne izkušnje v množstvenih proizvodnji. Take tovarnice so bile prvotno označene kot »skladiščne tovarne« in obratovati so začele l. 1936. Toda z razmahom storitvenega programa se je pokazalo, da ti ukrepi niso zadostni. Od takrat so poslele v delo velike strojne tovarne. Razen tega proizvajajo še cela vrsta pomožnih družb letala, ki se zbirajo v osrednjih tovarnah. V splošnem gre proizvodnja letal takole: Letalstvo označi svoje potrebe, tehnični štab prenese te zahteve v specifičnara načrta. Potem pa industrija zasnuje in gradi letala, motorje in instrumente, ki jih končno preizkusijo v eksperimentalnih in znanstvenih poskusnih stanicah.

Posledica vseh teh pripravljenosti je bila, da se je proizvodnja l. 1938 podvojila. Ob izbruhu vojne so se začeli uveljavljati skrbno zasnovani načrti glede močno povečane proizvodnje. Toda s tem v v nedostopni sezajočimi proizvodnimi načrti v Angliji, še niso izkoristila sredstva za povečanje letalske industrije. Za pred vojno so bila dana naročila za izdelovanje bombnikov v Kanadi in tam kakor tudi v Avstraliji nastajajo nove tovarne.

Letalsko moštvo

Posledica razvoja letalstva je bila, da imajo posadke zdaj mnogo več dela. Večje posadke so postale tako nujno potrebne. Razen tega zaposluje letalstvo za vzdrževanje in opremo svojih letal moštvo, izsolano približno v tridesetih poklicih. Večina teh mehanikov se je izučila v vojaških tovarnah, čeprav so bili nekateri sprejeti v letalstvo že kot izučeni in njihove skušnje so morale biti samo prilagodene novemu okolju. Zda se grade šole, da pride pod stroho večje število tej vrsti orožja pristopljivih mož. Za rednim vojnim letalstvom je stalo pomožno »Auxiliary Air Force« in prostovoljna letalska rezerva, ki sta lahko postavili izsolane letalce takoj ob izbruhu vojne. Rekrutiranje je šlo vedno po prostovoljskem sistemu in ta sistem je v veljavi še zdaj. Letalski minister je ugotovil, da je bilo smrejetih v prvih dveh tednih ob izbruhu vojne 10.000 mož v službo pilotov, nesedke in mehanikov, v evidenci so pa taki ki bodo smrejetih v letalstvo, čim bo dana možnost izvežati jih.

Napoved so doprinesle Avstralija, Kanada in Nova Zelandija znaten delež v pogledu letalskega moštva. Pred vojno sta bili dve možnosti: tisti, ki so hoteli služiti v letalstvu, so se šolali eno leto v svoji domovini in so prišli potem v Anglijo k vojnemu letalstvu, ali pa so jih pošiljali po preizkušnji v Anglijo za ves čas vojaškega šolanja. Tudi mladeletne so pošiljali kot vaivence k letalstvu iz domonov in v Anglijo. Od začetka vojne se pa ustanavljajo v domonovih posebne letalske šole. V Avstraliji bodo osnovne letalske šole razširjene in ustanovljene nove. Večje tehniške možnosti šolanja mladih letalcev bodo ustvarjene v Kanadi. Tam se bodo šolali novinci iz Avstralije, Nove Zelandije in Anglije. To je dolga pot, vendar v njenem smislu se bo pokazal v naelji pomnožitvi števila bojnih pilotov, opazovalcev in strelcev tako da je v polni meri postobitveno za potrebe zračnega brodogojstva Anglije in domonov.

Nadaljní razvoj

Angleško vojno letalstvo je staro nekaj nad 22 let. Razvilo se je leta 1917 iz Royal Flying Corps in Royal Naval Air Service. Ob koncu svetovne vojne je bilo najmočnejše zračno brodogojstvo na svetu. Med leti 1920 in 1930 je bilo znatno skrajšano, kar je angleško vlado imela, da pride do solone razporitve in trajnega miru. Napredek angleškega vojnega letalstva od leta 1935 je pa presenetljiv. Kakovost angleških letal, navdušenje in prilagoditvene sposobnosti njihovih posadk in mehanikov, ustvarjalna moč angleških inženirjev in pomožnih virov v domonovih, ki so bili zdaj mobilizirani, vse to kaže, da ni daleč dan, ko bo angleško zračno brodogojstvo ne samo pomembna sila kar je tako in tako že zdaj, temveč najmočnejše zračno orožje sveta, kakor je bilo leta 1918.

Steklo lažje od vode

Moderna tehnika si mnogo obeta od kove vrste stekla

Moderna tehnika si prizadeva odkriti nove snovi. Namesto kosti ali roževine se rabi umetna drvena smola, ki v mnogih primerih nadomestuje tudi les ali kovine, včasih stoji namesto lesa jeklo, namesto navadnih kovin se rabijo lahke zlitine, namesto opeke in kamna cement. Zda je prišlo na vrsto tudi steklo, iz katerega hočemo nekateri strokovnjaki izdelati novo snov, tako da bi se dala obdelovati kot les ali kovina. Poskuse so začeli delati že pred 50 leti in končno se je posrečilo izdelati takozvano naphnjeno ali vzhajano steklo. To je steklo, ki je tako lahko, kakor recimo svež kruh ali goba. Luknjice v perivu povzročijo oglikov kisik, ki se razvije med kvašenjem testa. Pri pečenju se testo strdi, a plin se ostane v njem, ker izpuhti iz njega prej ko se pecivo segede.

Na podobnem pojavu sledi izdelovanje vzhajane stekla. Navadno steklo se izdeluje s topljenjem zmesi iz kremenčastega peska, sode, sulfata (glauberjeve soli) in apna. Pri topljenju se tudi razvijejo iz te zmesi plini, ki steklovinu naphnejo, samo da izpuhte prej, preden je topljenje končano. Naphnjena steklovina potem zmanjša svoj obseg približno za eno petino. Kako je torej naphnjeno, da nastane iz nje luknjčasto steklo? Našli so dva načina. Pri prvem ostanejo v steklovini majhni mehurčki plina. Navadno jih je ničel odstotek po teži vendar pa lahko naphnejo steklo do večkratnega obsega, če se kakorkoli sproste. Pomembno film tako, da primerno razdeljeni steklovini to ali ono reducirajočo snov, ki kemično izloči plin. Istočasno na vakuum izpusti plinske mehurčke. Tako se steklo, če je prav razdeljeno naphnjeno orisno naphne in ko se ohladi ostane luk-

njičasto. Tako izdelujejo v Franciji mnogo-celično steklo, za dobro polovico lažje od vode, saj je njegova specifična teža samo 0,4.

Drugi način spominja na domačo peko kruha s pomočjo pecivnega praška. Razbeljenemu steklu se primešajo v prašku snovi, ki izločajo pod vplivom toplote pline. S tem se izdelovanje vzhajane stekla znatno poceni. To steklo se odlikuje zlasti po tem, da je zelo lahko, kot recimo za dobro polovico lažje od vode, tako da na nji plava. Važno pri tem je, da se v vodi ne premoči. Presenetljiva novost je pri tem steklu tudi to, da se da različno predelovati. Lahko ga obrežemo, obzgammo ali pa vrtamo kakor les. Lahko celo zabijemo vanj žebelj. Moderna tehnika si mnogo obeta od nove vrste stekla. Mislí se celo na železniške prage, in gradbeno opeko iz takega stekla. V večjem obsegu se vzhajano steklo zaenkrat še nikjer ne izdeluje, ker poskusi še niso končani. Nekateri strokovnjaki si prizadevajo izdelati vzhajano steklo, tako da bi bilo podobno lesu.

Opisna zgodba

Italijanski list »Gazzetta del Popolo« priobčuje naslednjo zanimivo zgodbo. V neki villi, kjer je stanoval John Lodge, po imenu sodec Anglež, so imeli udomačeno opico »Miki« po imenu. Poleti sta odšla zakonca Lodge na daljšo zabavno potovanje, ki nanj seveda opice nista mogla vzeti. Zato sta jo izročila znanemu s prošnjo, naj pazi na njo in skrbe, da ne bo v njuni okolnosti ničesar poročala. Miki se je pa na tak privadila novim gospodarjem, da ni hotela nazaj k Lodge, ko se je vrnil. Ko

so jo nastino vzeli domov, je zbežala k drugi rodbini. Bilo je jasno, da ji tam bolj ugaja. Lodgejevi znanci so ponudili za Miki drugo opico, ki so jo bili v ta namen kupili na trgu. Toda Lodge ni hotel o zamjenjavi ničesar slišati in zlasti njegova žena je bila ogorčena nad tem, da bi dobila namesto svoje ljubljene Miki opico, ki je slišala samo na ime »Fifi«.

Spor se je nazadnje tako zaostрил, da je prišel pred sodišče. Obravnava je privabila mnogo ljudi in obe rodbini sta prišli pred sodišče z obema opicama. In prav to je postalo usodno. Ko je Lodgejeva vsa

ogorčena dokazovala, da ne more živeti brez Miki in da ji je Fifi zoperna, sta sodec oboje opici na sodniško mizo in se spoprijeli. Jeli sta se obmetavali z vsem, kar sta dosegli, s tintniki, peresniki, sodniškimi čepicami, akti itd. Preden so ju ločili je zadel en tintnik Lodgejevo ženo in vrnil ga je žal »Miki«. Lodgejeva je malone omedlela, tako jo je to potrljo. Obravnava so morali preložiti. Zda se je pa zadeva zasukala tako, da nobena rodbina noče opic. Gre namreč za povračilo škode, ki sta jo povzročili na sodišču. obsojen, se je omenjal mnogo nižji znesek.

Zlato švedsko srce

V 20 letih nad eno milijardo švedskih kron za trpeče evropske otroke

V stockholmskem koncertnem domu je bila prirejana oni dan svečana akademija v proslavo 20letnice ustanovitve švedskega odbora mednarodne organizacije za zaščito otrok. Akademije se je udeležil tudi kralj

Švedski kralj Gustav

Gustav z mnogimi člani kraljevske rodbine. Mednarodna organizacija za zaščito otrok je bila ustanovljena takoj po vojni, da bi priskočila na pomoč milijonom bol-

nih, lačnih in prezebajočih otrok v srednji in vzhodni Evropi. V kratkem času je priredila organizacija več javnih zbirk in organizirala razne dobrodelne prireditve. Tako je zbrala 2.000.000 švedskih kron v gotovini, obel in obutve pa za 1.600.000 kron. Vse to je razdelila med otroke v letih 1919. do 1924.

Mnogo plemenitih požrtvovalnih ljudi se je prijavilo k sodelovanju in organizacija je ustanovila poleg centrale v Stockholmu v prizadetih državah mnogo odborov. Tako so bili ustanovljeni odbori na Dunaju, Budimpešti, Berlinu in Narvi. Te podružnice so razdelile živila in oblake med tisoče otrok. Mnogo siromašnih otrok pa so spravile v dečje domove in bolnice. Plemenito delo organizacije se pa ni omeilo samo na našeta mesta, temveč je zavzelo mnogo večji obseg. Razen na Estonskem je delovala švedska organizacija tudi v drugih baltičskih državah, pa tudi v Rusiji, na Poljskem in drugod. Ko je vladala leta 1923 velika beda v Porurju, je organizacija izdala pomavala sorodnim nemščim organizacijam z denariem, ki so za vrgle posebne javne zbirke na švedskem.

V povojnih letih je nudila organizacija izdatno pomoč 19 državam in v nekaterih mestih je delovala več let. Doma na švedskem je posvečala organizacija največjo pozornost krajem v najsevernejšem delu države, kjer je življenje zelo težko. Veliko pomorno akcijo je organiziralo švedsko društvo tudi v letu 1928 v Bolgariji po hudem potresu. Priredilo je posebno zbirko in zbralo toliko denarja, da je zaradi to v prizadetih krajih 30 družinskih hišic. V 20 letih svojega delovanja je razdelila organizacija na švedskem in drugod po svetu nad eno milijardo švedskih kron v gotovini, obelkah in živilih.

Cerkev iz kamenite dobe

Na zapadni obali Škotske, tam, kjer sega Clydeški zaliv skoraj do Glasgowa, so naleteli v mestu Clydebank na presenetljivo arheološko najdbo. Odkopali so hram, v katerem so našli mnogo pokopanih in sežganih trupel iz kamenite in bronaste dobe. Odkrili so pet različnih vrst posod, mnogo orodja in raznih kamnov, pa tudi različne druge ostanke. Najdišče ima obliko kroga in meri v premeru 180 m. Dobrih 60 m od središča so nedavno odkopali ostanke okroglega kamenitega zidu s premerom 13 m. V zid je bil vžidan velik kvader in na zunanji strani so našli podrt steber, izvirajo najbrž iz oltarja. Ko so steber očistili, so se prikazale na njem zanimive serpentinaste risbe, poslikane črno in rdeče.

To je prvi primer, da so našli na angleških tleh lepo klesan in poslikan steber iz pradavnih časov. Mnogi najdeni predmeti so edinstveni in kažejo na visoko tehniko. Nekateri so nedvomno fetiši. To so glave goved, izklesane iz kamna. Hram ni imel strehe, iz njega se je odpiral pogled na nebo.

Med kot zdravilo

Glasilo francoskih čebelarjev je priobčilo v eni svojih zadnjih številk zanimive podatke o zdravilnem učinku medu in njegovem pomenu v ranocelstvu. Med zavzema ali bolje rečeno bi lahko zavzemal v človeški prehrani važno mesto. Za eno izmed zdravilnih lastnosti se mora med zahvaliti železu, ki ga ima v sebi. Železo je pa neobhodno potrebno za čiščenje krvi. Nemški profesor G. de Bunge trdi, da je v dveh funtih medu približno 3/100 miligramov železa. Tudi v ranocelstvu je bil med znan in mnogo uporabljan že v srednjem veku in celo stari Rimljani so že poznali zdravilnost medu. Plinijus poroča, da je z ribjim oljem pomešan med zelo dobra maža za rane.

V hamburški bolnici Rdečega križa so pred leti preizkušali med kot zdravilo za rane. Ugotovili so, da med hitro čisti tudi najtežje rane, zaceljuje pa ne pospeši. Za rane je priporočljiv med pomešan z ribjim oljem. Navadno se rabi olje polenovke. Tako dobimo mažo, ki rane dobro čisti in tudi cell. Med se tudi mnogo uporablja proti kašlju. Glasilo ukrajinskih čebelarjev priobčuje en tak recept. V krpo belega platna, ki jo moramo poprej prekuhati, zavemo narahlo 125 gramov lanenega semena in ga skuhamo v vodi. Temu »lanenemu čaju« primešamo sok treh limon, potem pa osladimo to tekočino s pol kilograma medu. S tem sredstvom odpravimo tudi najhujši kašelj.

1938? vročine

V velikih mestih kjer vozijo tramvaj, vidimo pogosto varjenje tračnic s pomočjo tako zvanega termita. To je zmes v prah zdrobljenega aluminija z železnatim oksidom tudi v prašku. Če termit na primer način zažgemo, začne aluminij v nem gorjeti. Pri tem se pa ne spaja s kisikom iz zraka, temveč potegne nase kisik iz železnatega oksida, tako da se s tem iz tega oksida izloča železo. Spajanje aluminija s kisikom je tako naglo da se razvije pri tem vročina do 3.000 stopinj izločeno železo je tako razbeljeno, da ga lahko takoj porabimo za varjenje tračnic. Aluminij z železnatim oksidom pa n'edina zmes s pomočjo katere lahko dobimo visoko temperaturo. V kemiji poznamo mnogo podobnih zmesí in nekatere lahko razvijejo še mnogo višjo temperaturo. Te zmesi se dajo sestavljati po naslednji vrsti kovin: kalcij, natrij, kalij, aluminij, cink, železo, nikelj, svinec, med srebrom, živo srebrom, platina, zlato. V tej vrsti se da z vsako prejšnjo kovino zločiti kovina iz oksida naslednje kovine. Pri tem se razvi-

ja tem višja temperatura, čim bolj sta obe kovini v vrsti oddaljeni druga od druge. Če pogledamo, kje stoji aluminij, vidimo, da lahko z njim izločamo ne samo železo, temveč deloma tudi cink — z razvojem nižje temperature delamo tudi nikelj, svinec, med itd. — z razvojem vedno višje temperature. Če pripravimo recimo termit, kjer vzamemo namesto železnatega oksida kisik-modli, se razvije taka vročina, da se zločena med hipoma izpremeni v pare in eksplozira. Največji učinek lahko dosežemo z zmesjo kalcija, z oksidom zlata. To lahko dosežemo temperaturo do 1.900 stopinj. V praksi pa taka zmes ne prihaja v poštev, zlasti ko zaostajajo tu za raztopitev tudi najtežje topljivih snovi zmes kakor je recimo natrij z železnatim oksidom.

Zdravila za bogate in revne

Iz receptarija 12. stoletja je razvidno, da so bila za ljudi različnega socialnega položaja tudi različna zdravila. Tako so predpisovali bogatim ljudem kot odvajalo sredstvo v prašek zmeto rabarbaro, siromakom so pa dajali kar odvajalni kis. Prav tako so dodajali zdravilom sladkor ali med. Bogatim, ki jih je mučil revmatizem, so priporočali natrijane z balzomom, siromakom pa mazanje s svinjsko mastjo. Bogatim, ki jih je mučila naduha, so priporočali komplicirano pijačo: siromakom pa sok iz kuhanih grških kopriv.

Krajem so predpisovali za abcese neke redke zeliščne korenine. Tudi plemiči in bogataši so smeli uporabljati to zdravilo. Siromakom je pa zadostovala samo svinjska mast. Zdravila za bogate so morala biti ne samo zdravilna, temveč tudi v vsakem pogledu prijetna. Pri siromakih se pa na to niso ozirali. Ta razlika v zdravilih za bogate in revne je bila najbrž v skladu z življenjskim razzorom srednjeveškega človeka, ki bi se mu zdelo čudno, če bi se ljudje različnih družabnih slojev zdravili z enakimi zdravili.

Zanimivosti

Alkohol in torej tudi alkoholne pijače ubijajo v človeku med drugim tudi počasni smisel za čas, tako da se mu dozvedno podaljšuje. — Trtna uš, ki so o nji mislili, da je v Nemčiji zarja, je v zadnjih letih zopet uničila več sto hektarov vinogradov, zlasti na Bačskem. — Na starejša mirovna in zavezniška pogodba izvirajo iz leta 1272 pred Kristusom. Sklenili jo je egiptski kralj Rameses Meriamon s hetitskim Hatusilom. — Pri avtomobilskih nesrečah je po ameriških statistikah mnogo kriva tema. Na čas od 18. do 6. oktobra 60 odstotkov vseh nesreč, od 13. do 18. samo 14 odstotkov, po 18. uri pa nurne število nesreč vsako uro približno za 7,5%. — Prvo kozmetično operacijo, pri kateri je šlo za nadomestilo nosu, ušes, ustnic in drugih delov obraza, je nadavil sileti zbiravnik Bronca že v 15. stoletju. Za ribolov na Japonskem pogosto uporabljajo morske vrane, privezane na vrvičih in z obročki okrog vratu, da ne morejo požrati večjih rib. En morski vran ujame na uro do 150 ribic.

PRHA

Snubec: Mislím da je vam že vaša hči povedala, kakšna čustva gojim do nje. Smatram jo za krhko vso stvarstvo, za blago, za nežno krhko rožo.

Oče: Ne, tega mi sploh ni omenila. Povedala mi je samo, da ste končno »prišli«.

ŠKODA

— Pomislí modiček najina hči se je danes prvič sprijla s svojim možem. V spomin na ta dan je zasadiła jabloano. — Škoda, da tudi mlada niava delala tega, imela bi še ogromen sadni vrt.

Kje so kali bolehanja naše srednje šole

V vrstah brezposelnih profesorjskih kandidatov menijo, da sta kriva prenapolnjenost zavodov in razredov ter pomanjkanje učnih moči

Ljubljana, 25. novembra. Nedavno tega so v vrstah brezposelnih profesorjskih kandidatov in kandidatinj z redkim veseljem sprejeli na znanje še dokaj nje število namestitev. Toda v teh vrstah, ki so se po dolgem čakanju vendarle enkrat vsaj malo zredile, jih je še ostala kopica upornih, ki niso dobili dekreta v roke.

O naši srednji šoli se je že veliko pisalo in razpravljalo: ti in drugi razlogi so bili navedeni, padla so takšna in drugačna mnenja o razmerah in govori se celo o hudi krizi, v kateri se srednja šola nahaja. Zakon o srednjih šolah iz l. 1929 se niti še ne izvaja — poznavalci trdijo, da je celo v kričečem nasprotju z dejanskimi razmerami — pa že davno padajo novi predlogi za temeljite reforme, ki bi bile potrebne. Zanimalo nas je izvedeti, kako mislijo o tem v vrstah brezposelnih profesorjskih kandidatov in kandidatinj: to so mladi ljudje, z diplomom v roki, čakajoči le na to, da jih pošljejo polne gorote v neko delo, in ker so to obenem ljudje, ki bodo prej ali slej vzeli nase dolžnosti in odgovornosti za uspeh ali neuspeh naše srednje šole, smo povpraševali med njimi, kako in kaj izvedeli smo naslednje zanimivosti, ki gotovo zadevajo v črno vprašanje našega srednjega šolstva.

ŠTEVILKE JASNO GOVORE...

Ti mladi ljudje z diplomom v roki a brez dela ne plezajo po oblakih, ampak govorijo s številkami. Te jim živo dokazujejo, da sta razmeram na srednji šoli, ki jih žigosamo kot neznosne, kriva predvsem dva glavna vzra: 1. prenapolnjenost v zavodih in razredih, 2. pomanjkanje učnih moči.

Medtem ko je število učencev od leta do leta stalno naraslo, ni od l. 1932 naraslo v enakem razmerju tudi število profesorjev. Prva posledica tega je bila, da so posamezne predmete poučevali nestrokovnjaki, da so razredni skrščevali pouk, da imajo skoraj vsi profesorji nepredane nadure, ki jih zakon dovoljuje le za skrajne primere. Ker od l. 1932 v potrebnem številu niso več nastavljeni novih profesorjev, je odšel narasla tudi brezposelnost med kandidati. O hiperprodukciji med njimi noben resen človek več ne besedi, čenraj je brezposelnih v vsej državi nič manj kot 1200.

Samo v Sloveniji je brezposelnih profesorjskih kandidatov 163, med njimi 33 pedagogov, ki nimajo izredov zaposlitve niti na srednjih niti na meščanskih šolah. Nadalje je brezposelnih 29 germanistov, 28 geografov in zgodovinarjev. Šlednjim obetajo, da od l. 1932 ne bo nameščen niti eden, ker je stroka najštevilnejše zastopana v Beogradu in Skoplju. Brezposelnim se pridružuje še 23 slavistov, 18 romanistov, 11 naravoslovcev, 3 klasični filologi, 8 kemikov, 2 matematiki in 2 izjemnih skupin. Njih socialno stanje pa je tako-le: 25 jih živi popolnoma na račun priloženosti zaslužkov, zvečinoma slabo plačanih in stroškov, 23 deloma ali pa celo popolnoma v breme staršev. Od teh jih je 60 slabo situiranih. So sinovi in hčere staroučencev, mladih kmetov, poduradnikov in obrtnikov. Srednje situiranih je 55 — starši so aktivni ali upokojeni državni uradniki ali pripadniki katerega svobodnega akademskega poklica. Dobro situiranih je vsega 17.

SE VSI DA MOKLJEV MEČ:

VOLONTERTVO KANDIDATOV

Tem mladim ljudem, ki jim je takole postojeno kakor kažejo pravkar navedene številke, pa se še priključuje posledica akcije, ki jo je skupščina iz marca l. 1930, ki terja od kandidatov 3-letno brezplačno volontiranje.

S tem preskrbnim amandmajem bi bili naši občije v parlamentu na cenen skoraj brezplačen način zamašili veliko luknjo pomanjkanja učnih moči v našem srednjem šolstvu. Kaj pa, ali bi šola res mogla biti izboljšana s poučevanjem supulentov volonterja? V kakšnem socialnem položaju bi bili ti oddelčni ljudje? Do plačila za delo ne bi imeli pravice, tudi ne ugodnosti državnega uslužbenca. Lahko pa bi dobili honorar za nadure. Toda ta »lahko« se tu lahko obrne in suplent volontir ni ne bi dobil nič plačka, ampak še v nadurah bi poučevali zastopaj kajti v zadnjem letu se postavka za honorarne nameščenice ni povečala, temveč je predvidena le za tiste, ki so bili že prej nameščeni. Odkod, iz katere zakladnice bi bili torej plačani novi?

Pa tudi če bi bila ta možnost urejena! V najboljšem primeru bi volontir dobil okrog 600 din na mesec. Kako pa bi ta prestolna vsotica vplivala na z delom preobremenjenega mladega pedagoga in predmetnega učitelja? Moral bi živeti njegovo živ-

ljenje in delo pa bi bilo pač to, kar se s 600 din napraviti da. Rekl bomo in ne zgrešili: ti pouka, zaradi položaja, v katerem bi se nahajali, pač ne bi mogli dvigniti na višji nivo. Ta bi zlezal še nižje. Ali pa b tak amandma mogel rešiti vsaj brezposelnost v vrstah kandidatov?

Amandma dopušta največ po 5 volonterja na eno šolo. Srednjih šol je v državi 180, od tega 13 v Sloveniji. Na vse šole v državi bi jih torej spravili 900, v Sloveniji pa 70. Slovenci bi mogli volontirati le v Sloveniji. To je jasno. Ostalo bi brezposelnih torej samo nam še vedno 100, čud bi hoteli volontirati. A če se računamo, da na naši filozofski fakulteti letno diplomira povprečno 50 slušateljev, vidimo, da bi kljub volontiranju, ki že itak ne nudi nobene eksistence, brezposelnost še vedno narasla iz leta v leto. Mimo drugega pa bi volontiranje — ki se mu kandidati solidarno povsem upravičeno upirajo — imelo za posledico še manj rednih nastavitve kakor jih je bilo doslej. Da bi bila mera polna pa amandma niti ne daje nobenega jamstva za gotovo namestitev po opravljenih letih volontiranja. Po treh letih dela garanja in odpovedi se neplačani volontir spet lahko uvrsti tja, od koder je prišel: med brezposelne.

Za volontiranje te vrste, kakor ga je sklenila narodna skupščina, so brezposelni profesorjski kandidati povprašali za mnenje odlične pedagog strokovnjake in šolnike. Vse izjave so si bile edine v tem, da bi bilo izvajanje amandmaja skrajno nesocialno do brezposelnih zraven pa bi še poslabšalo razmere na srednjih šolah, kamoli izboljšalo!

Brezposelni sami — iz Ljubljane, Beograda in Zagreba — so se borili proti uzaknitvi amandmaja, kolikor so se le mogli. Prosveta se ga v začetku tega šolskega leta res ni poslužila. Toda ostal je še vedno v miznici in brezposelni trepetajo v strahu,

da bi se ga spomnili in ga uveljavili. Profesorjski kandidat, ki so ga navadili 3 n celo 4 letnega čakanja na namestitev po opravljenih študijih, pa bo moral potem delati spet tri leta zastoj. Bo torej človek, ki bo z diplomom v žepu strašil bled in obupan 6 do 7 let okrog. Kakše premožne bi podpirali pač starši, vzeli bi to nase, toda kdo bo vzal nase breme tistih brez sredstev? Ali zanj uveljavljenje takega amandmaja ne bi bilo porazno?

Nedavne namestitve, pri katerih je prišlo na račun 70 Slovencev, so prinesle v vrste brezposelnih veselje in zadovoljstvo, pa naj so bile namestitve kakršnekoli. Toda ta imenovanja, ki so bila v očeh brezposelnih — že par let podobnega nevarnih — velikega obsega, so vendar v vsem svojem obsegu zamašila le največje luknje. Brezposelnim menijo, da bi se še marsikaj dalo izboljšati in urediti:

Mnenja so, da predvsem manjka gimnazij. Če bi jih postavili zadostno število, bi kandidatom ne bilo treba čakati leta in leta. Dela bi bilo dovolj za vse. Kandidatinje pa še posebej ugotovljajo, da imajo prednost še vedno moški pred ženskami. In vendar je število slušateljic na filozofski fakulteti že nekaj let sem stalno višje od slušateljev! Brezposelne kandidatkinje pa se nadejajo, da bodo odgovorni ljudje, ki danes odgovarjajo na njih vprašanja po nastavitvi z nasvetom: »Porčite se, mož je poklic!« si stvari do dna in da bodo našli bolj primeren nasvet od dejstva, da je n. pr. že brezposelnemu profesorju, n kandidatu — torej možu — njegov poklic brezposelnost in ne profesura. Torej ali naj brezposelna profesorjska kandidatkinja sledi nasvetu: »Mož je poklic!« in si vzame za moža — najprimernejše svojega tovariša brezposelnega profesorjskega kandidata? Torej odgovorni gospodje: ste mogli misliti resno?

„Šubarji“ niso dobili obleke

še en rotovski proces zaradi obleke za ljudi, ki so bili iz mesta izgnani

Ljubljana, 25. novembra. Pred malim kazenskim senatom se je moral včeraj zagovarjati mesni služitelj O. Ludovik. Predsednik senata je bil s. o. s. Ivan Brelih, obtožbeni je zastopal državni tožilec, Branko Goslar, obtožnica je branil dr. Pretnar. Obtožbenec je izjavil, da se ne čuti krivega, ako mu obtožnica očita, da si je pripravljen denar, katerega bi moral plačati za obleko, katero bi morali dobiti iz mesta izgnani ljudje, ki jim v Ljubljani pravijo »šubarji«.

Potepuhe in obsojence, ki jih policija ali sodnja izžene iz mesta za določeno dobo ali za vedno, mora mesna občina odpremiti v pristojno domovinsko občino. Preden so prenovili šentpetrsko vojarnico v zapore in tam namestili tudi odgojne zapore, so bili šubarji zaprti v magistratni kehi tam v prvem nadstropju, izgonjski urad pa je bil v Mestnem domu dedeljen mestnemu socialnemu uradu. Obtožbenec je imel opravka s šubarji v toliko da je nakazoval denar za dnevnice, ki so jih dobili uslužbenci, ako so izgnance sprejeli v domovinske občine, določeval je, koliko ljudi naj spremlja izgnance in je tudi nakazoval denar za obleke, ki so jih morali šubarji dobiti če so imeli svojo obleko razcapano. L. 1930 je bil obtožbenec dodeljen odgojnemu oddelku.

Slo je predvsem za obleke, ki bi jih morali šubarji dobiti. Ugotovili so namreč, da nekateri izgnani ljudje niso dobili lepše obleke od magistrata a račun za te obleke so bili predloženi in zneski izplačani. Obleke je magistrat kupoval večinoma na starini. Glede na izjave nekaterih šubarjev da niso prejeli boljše obleke, čeprav je bilo zapisano, da so jo prejeli, je obtožbenec izjavil, da so to sami starši šubarji, ki jim ni dosti verjeti, ko so kriminalni tipi. Obremenil pa je obtožbenca zlasti ječar Ludovik Jezovšek. Obtožbenec se je zagovarjal, da se hoče Jezovšek maščevati nad njim, ker sta se oba potegovala za mesto ječarja v šentpetrski vojašnici in je obtožbenec mesto dobil. Ko je obtožbenec dobil dekret za to mesto, pa je Jezovšek obtožbenca zagrožil, da ga bo ogradil. Tako se je tudi zgodilo.

Nadala je obtožnica trdila, da je obtožbenec neupravičeno dvignil dnevnico, ko je bila iz mesta izgnana neka Štefka. Po računi sta Štefko spremljala dva uslužbenca in sicer obtožbenec in še nekdo drugi, v resnici pa je Štefko spremljal samo obtožbenec in še to samo do Brežic in ne do Za-

greba, kakor bi moral. Glede tega očitka je obtožbenec trdil, da je spremljal Štefko prav do Zagreba in da je bilo spremstvo dveh uslužbencev potrebno, da je bila nevarnost, da Štefka čeprav je bila stara okrog 18 let, pobegne. Obtožnica je tudi trdila, da je obtožbenec ponaredil podpise na potrdilih o sprejeti obleki. Šubarji so morali potrditi, da so dobili boljše obleke. Po predpisih bi morali prejem potrditi še dve drugi priči, a to se ni prakticalo.

Sodišče je zaslalo štiri priče. Po dolgem posvetovanju je predsednik razglasil sodbo, da je obtožbenec kriv, ker si je prilastil denar za obleko, ki bi jo morali dobiti šubarji in sicer v osmih primerih v skupnem znesku 980 din, in to od l. 1931 do l. 1936. Zaradi uradne poverbe in zlorabe uradne dolžnosti je bil obtožbenec obsodjen na 3 mesece in 15 dni strogega zapora ter na 60 din globe in na izgubo častnih pravic za eno leto, vse to pa pogojno za tri leta. Onoščan pa je bil glade ostalih točk obtožbe. Obtožbenec ima že 30 let službe in devet otrok.

GREHI PODEZELSKFGA

DON JUANA

55 let stari Franc Rak, rojen v Pureberju pri Nevljah, je kljub svoji starosti še vedno od silie podjeten pri dekletih. Med glavnim razpravo proti njemu se je izkazalo, da je imel več ljubic hkratu, a prav to ga je pogubilo. Ena izmed ljubic ga je ogradila, da krade, ko jo je zapustil in si izbral drugo. Tako so prišle vse Rakove tatvine na dan. Mar bi Rak ostal zvest svoji Speli, pa bi še danes užival v slobodi. Ni hujšega kot zamera pri ljubici. Ne bo držala jezika, maščevala se bo in povedala vse grehe.

V tatvinskih je bil Rak prav tako podjeten kakor pri dekletih. Kradel je v Zgornjem Kaslju, v Vevčah, prmog iz vagonov v Zalogu. Ko so preiskali njegovo barako, so našli vetrine nekaj nakradenega blaga in kar sedem praznih denarnic. Ko so Raka aretirali, se je skušal izmazati s tem, da je simuliral padavico, a to mu ni tako uspelo kakor delo z vetrimi in zapeljevanje deklet. Ko so ga orožniki peljali v ljubljanski zapore, je hotel skočiti v Ljubljaniško, pa so ga zadržali. Kaznovan pa je bil zaradi tatvin že osemkrat, vseh kazni skupaj pa so našli v kazenskem listu kar 28. To pot so mu prisodili 8 mesecev strogega zapora, državljanske pravice pa je izgubil za tri leta.

Radioprogram

Nedelja, 26. novembra.

8.00: Jutrnja pozdrav. — 8.05: Šrneli štirje fantje. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Prens otkvne glasbe iz trnovske cerkve. — 9.45: Verski govor (prior Valerijan Utek). — 10: Slovenske narodne (piosce). — 10.15: Solistični koncert. — 11: Zvoki za oddih: Brata Goloba igra na dveh harmonikah, vmes piosce. — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Nedeljski koncert radijskega orkestra. — 17: Kmet. ura: Stanovsko zastopstvo slov. kmeta (inž. Suhadolc Jože). — 17.30: Veselo popolno. Igra Kmečki trio, vmes poje g. Mirko Premelj. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: M. Vatrovč, prvi srbski arheolog in muzeolog (dr. Miodrag Grbić iz Beograda). — 19.40: Objave. — 20: Martin D. Jenko. Ob 25letnici smrti. Napisal Joža Vombberger. Izvajajo člani radijske igralske družine. — 21: Spominjski koncert ob 25letnici smrti Davorina (Martina) Jenka. Sodelujejo: Moški oktet, g. Mirko Premelj, g. prof. Pavel Sivc in radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Lahkih nog nasitrog (piosce).

Ponedeljek, 27. novembra.

7.00: Jutrnja pozdrav. — 7.05: Poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (piosce) do 7.45. — 12: Veseli bolgarski napavi (piosce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Radijski šramel. — 14: Poročila. — 18: Zdravstvo mladostne dobe: Poklicna priprava za življenje (dr. Anton Breclj). — 18.20: Drobne stvari za veselo ljudi (piosce). — 18.40: Primorska v času prosvetljenega absolutizma (dr. Jože Lovrenčič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: 100 etnola rojstva dr. Radica (Kosta Popović iz Beograda). — 19.40: Objave. — 19.50: Vse manire — brez zamere (Fr. Govekar). — 20: Ljubljanski godalni kvartet. — 20.45: Koncert rad.skega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Pisana sara (piosce).

Torek, 28. novembra.

7.00: Jutrnja pozdrav. — 7.05: Poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (piosce) do 7.45. — 11: Šolska ura: Našim izselencem, akademija. Izvajajo I. dekl. meščanska šola v Ljubljani. — 12: Poskočnice (piosce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Opolnanski koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 18: Obisk pri severnih Slovanih (piosce). — 18.40: Zgodovina — božji načrt (Fr. Terseglav). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Kordun, geografski in etnografski pregled (Dušan Samarčija iz Zagreba). — 19.40: Objave. 19.50: Deset minut za bave. — 20: Grieg: Sonata v G-duru, op. 13 za violino in klavir (piosce). — 20.30: Fantoveke. Pesmi ljubezni in zvestobe Sodeluje radijski moški oktet in radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Citraški trio »Vesnac«.

Sreda, 29. novembra.

7.00: Jutrnja pozdrav. — 7.05: Poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (piosce) do 7.45. — 12: Španske pesmice in piosce (piosce). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Resni zvoki in veseli ritmi (piosce). — 14: Napovedi. — 18: Mladinska ura: a) Narodno obrambno delo in mladina (prof. E. Bojč). b) Za mlade naravoslovce (Miroslav Zor). 18.40: Kmet, izobrazba in šola (dr. Vinko Brumen). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Ministrstvo za telesno vzgojo naroda. — 19.40: Objave. — 19.50: Fotografiranje v naravnih barvah (Fr. Bajd). — 20: Rubinstelnovi dvospeti (Polka Zupanova, V. Rudolf) s spremljevanjem klavirja (prof. Sivc). — 20.45: Plesna glasba (piosce). — 21.15: Komorni pihalni trio (V. Campa flauta, M. Ravbar klarinet in G. Lopam k fagot). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Tamburaški septet (St. Kahne).

Četrtek, 30. novembra.

7.00: Jutrnja pozdrav. — 7.05: Poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (piosce) do 7.45. — 12: Ljudski napavi (piosce). — 12.30: Poročila, objave. — 13.00: Napovedi. — 13.02: Salonski kvartet. — 14: Poročila. — 18: Radostni zvoki. Sodelujejo dekliški zbor »Vigrede« in radijski orkester. Dirigira: Stijanec. — 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Nacionalni značaj našega sladkovodnega ribarstva (dr. Slavko Mužinič iz Beograda). — 19.40: Objave. — 19.50: Vzroki izseljevanja (Rozman Jože). — 20: Koncert pevskega zbora »Ljubljanski Zvome«. — 20.45: Repro-luciran koncert simfončne glasbe. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: V oddih igra radijski orkester.

Petek, 1. decembra.

9: Napovedi, poročila. — 9.15: Šolska ura: Proslava narodnega praznika izjava Ljudska šola Moste (govor, petje, recitacije). — 10: Prens iz ljubljanske stol-

nice. — 11: Koncert jugoslovenske glasbe (radijski orkester). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Bežigradski pevski zbor. — 14: Po naših gorah in dolinah (piosce). Oddaja prekinjena od 14.30 do 17. ure. 17: Medved: Viljem Ostro vrhar, zgodovinska igra (Izvajajo člani radijske igralske družine). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 19.50: Mlakarjevi zbrani spisi (dr. Jostp Wester).

Sobota, 2. decembra.

7.00: Jutrnja pozdrav. — 7.05: Poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (piosce) do 7.45. — 12: Veselo naj piosce v venčku donjo, za lep in zabaven spored poskrbijo. — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Veselo naj piosce v venčku donjo, za lep in zabaven spored poskrbijo. — 14: Poročila. — 17: Otroška ura: a) Dr. B. Magajna: Rado in Ljuba, 8. branje. — Bere avtor sam, b) Pavlina, lutkovna igra (člani rad. igr. družine). — 17.50: Pregled sporeda. — 18: Za delopust gra radijski orkester. — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 20: O zunanjih politiki (dr. A. Kuhar). — 20.30: Vesel živalski krog (Strelec). Pisan večer. Izvajajo člani rad. igr. družine Jožek in Ježek.

Praznik v Knafličevi tovarni

Kamnik, 24. novembra. G. Tone Knaflič, lastnik velike tovarne usnja v Kamniku, je že ob raznih prilikah obdaroval svoje uslužbence. Tako jim je za zadnji božič in novo leto razdelil 25.000 din. Sedaj pa se mu je zopet nudila prilika, da je ponovno dokazal, da so mu najbližji oni, s katerimi je tudi največ skupaj in ki mu pomagajo ustvarjati. G. Knaflič obhaja 30letnico svojega udeleževanja v usnjarski stroki. Vsak njegov uslužbenec je dobil po 200 din kot darilo in 10% povišico plače s 1. novembrom. Razumljivo je da je tudi ta plemenita gesta G. Knafliča zbudila polno zadovoljstvo med delavstvom. Delavci, njegovi uslužbenci, so mu iskreno hvaležni, imajo vanj polno zaupanje in se mu bodo z vestnim in marljivim delom najprej oddolžili.

G. Knafliču ki jubileju tudi naše čestitke, njegova uvidenost do delavstva pa naj bi našla posebno v teh časih še obilo posnemaivei!

Križanka

1	2	3	4	5	6
7	8				9
10	11		12		13
14		15		16	
		17			
18				19	
		20			
21	22			23	24
25		26		27	28
		29			30
31					

Pomen besed

Vodo'vavno: 1. panonsko-moravski knez, 8. žensko ime, 10. pogojna členica, 12. ruško mesto, 13. osebni zaimke, 14. zver, 16. pot v snegu 17. Lisinskega opera, 18. afriška reka, 19. valuta azijske države, 20. Odisejeva domovina, 21. obdelano zemljišče, 23. vznok, 25. ploskovna mera, 26. predlog, 28. predlog, 29. ladja s pogonskima napravama, 31. nadomestina redilna snov.

Navpično: 2. egipčansko božanstvo, 3. star slovenski veznik, 4. vilčenje (geografski pojem), 5. mlada kravica, 6. predlog, 7. srbsko mesto, 9. ljudomrse, 11. dva enaka samoglasnika, 13. kazalni zaimke, 15. dalmatinsko mesto, 16. šunka, 22. dva enaka soglasnika, 24. vrsta pesnitve, 26. možko ime, 27. prislov kraja, 29. osebni zaimke, 30. ozični zaimke.

Rešitev križanke,

objavljene danes teden

Vodoravno: 1. Tarapola, 9. erar, 10. Bo. ka, 11. kokot, 13. ar, 15. nad, 16. ko, 17. nat, 19. dan, 20. Bogatin, 21. klp, 22. sin, 24. on, 25. par, 27. na, 28. potok, 30. azil, 32. kolo, 34. barometer.

Navpično: 1. teran, 2. Ar (argon), 3. rak, 4. Aron, 5. obod, 6. Lot, 7. uk, 8. salion, 12. Kalafat, 14. rabin, 16. Kanin, 18. top, 19. dia, 21. Korab, 23. nabor, 25. polo, 26. roke, 28. pir, 29. Kot, 31. za 33. la.

Dr. Vlada:

36

MOŽ, KI JE UGASNIL SOLNCE

FANTASTICNI ROMAN

Začuje se zamolko šepetanje. Nežne besede se rahlo ližejo in vrte pred Heranovimi ušesi.

Ni treba biti genij, da spoznaš, da sta to zaljubljenca.

Zaljubljenca.

Heranu je včerajšnji dan izpuhtel do polovice iz glave. Takta neumna, absurda misel, da bi mogla biti Havlova žena Paulusova ljubica! Po trezni noči je Heran zapodil to misel od sebe kakor bežimo v solnčnem jutru od ostudne krastače.

A zdaj? Zopet. Krastača je prilezla in se povsem zaupljivo podrsala pod Heranov obraz.

Toda od znotraj prihajajoče besede so brez gmote in mesa, v šepetu ne moreš prestreči njihove barve in značaja. Ne da se uganiti, kdo se skriva za njimi in njihova vsebina se odmika prisluskujočemu ušesu. Prosim vas, kako moreta govoriti zaljubljenca v jutru, ki je bila pred njim noč kakor solnce pred roč?

Heranova potrpečljivost ne pozna meje. Držim vaju, držim — izdajalca — in upam, da bom lahko poravnal z vama ta račun.

— Zdenka...

Zares? Ali je prav slišal? Prvič. In takoj potem je zaslišal razločno odgovorjeno to ime drugič. Ne vidna ženica mu je potresla glavo.

Torej vendar — zdaj ni več dvoma.

Če moreš, pa razumi, človek božji. In oba sta v njegovem stanovanju. Glavo bi stavil, da nobena ženska nima tako rada svojega moža, kakor ona... ona, ta bestija, Havla.

Vedno se je delala, kakor da je angel, ljubezna in sladka. Sam bi jo nosil na rokah. Bože, bože, kakšne so ženske! Na vse zadnje me tudi moja Hanka prav tako vara s hišnikom ali šoferjem. Toda ne, to ni mogoče, to je žalitev nas vseh... vseh mož. In če ne more Havel, bom plačal jaz zanj.

Ali pa imam pravico do tega?

— Ha, imam, imam — kaj bi pa storil, če bi bila to moja žena?

Nič? Prekrižati roke? Ne, bogme, tega pa že ne. Ona, ona ima pravico ljubiti ali sovražiti me. Toda nezvesta mi ne sme biti — za to je zakon. Lahko se ločiva, lahko si podava roke, toda tovariš... za moj hrbet, temu se razburjaš? To ni tvoja stvar. To more biti samo pripomoček za razjasnitev nekaterih stvari, ki se tičejo tebe. Ni slabo, da to vem. Dva človeka vstajata.

Sta kakor vazi, do vrha polni sladko duhteče tokline. Komaj se je dotakneš z dihom, če teče čez rob.

Nežno šuščeča obleka izdaja trenutek, ko se loteva svoje naloge. A nežnejši kosci njene toaete si naravnost plažne oddahnejo, ko se dotaknejo njene prekrasne polti.

Sklenila sta oditi zdaj v njeno stanovanje.

Proti vratom se plazita liki vlonila. To je cel obred, preden se soba odkriža njune navzočnosti. Vrata so ostala nezaklenjena in stena je vedno samo priprta.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

Pernice

Izgotovim na željo takoj po izbiri perja Razno PERJE in PUH vedno v veliki izbiri na razpolago

SEVER RUDOLF — Marijin trg 2

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

PRVOVRSTNA VINA
ter pristno žganje si nabavite po sledečih konkurenčnih cenah namizno belo liter din 8.—
arbski prokupač » » 8.—
rizling » » 9.—
dolenjski cviček » » 10.—
portugalka » » 10.—
» sladka » » 8.—
jabolčnik sladki » » 5.—
traminec » » 12.—
lingač » » 12.—

žganja:
tropinevec » » 24.—
slivovka » » 24.—
brinjevec » » 34.—
rum » » 36.—
borovničar » » 36.—

Mrzla jedila!

Se priporoča Buffet: J. Jeraj, nasi Minka Videnič, Ljubljana, Sv. Petra c. 38. 42. T.

Najlepše in najbolj praktično darilo za Miklavža je brez dvoma

Stane samo din 360.

E. ZAKRAJSEK
Miklošičeva cesta št. 34

Za avto — motor trošarine prost bencin

se ne dobi, pač pa 80% ceneje vozite, če predelate motor na ogeljni plin. Vsak bencinski ali »Diesel« motor za avto ali stabilni motor posebno predelamo na pogon z ogljem. Pri bližnja poraba 2 kg oglja ali 1 l bencina. Zahtevajte ponudbe: Rupar Janez, Skofja Loka. — Izrežite in shranite zaradi naložbe, ker boste rabili mogoče pozneje.

MALI OGLASI

»Slovenskem Narodu«
imajo
sigurno uspehi

IVAN MAGDIČ

krojač

LJUBLJANA, GLEDALIŠKA
ULICA ŠT. 7 — se priporoča
za idolo sezono. 3262

SUHE SLIVE

prvovrstne, razpošiljamo: 100 kg din 400, 50 kg 210, 20 kg 90 din. Orehe, dobre kvalitete, razpošiljamo: 100 kg din 580, 50 kg din 300 — vse franko prevoz po povzetju. Braća Pa-
po, Lukavac, Drinska banovina. 3265

HUBERTUS PLASCI

»din 250.—

vse vrste dežnih plaščev trenčkotov suknj, toploga perila ita tudi po priznani nizkih cenah

PRESKER,

Sv. Petra c. 14.

50 PAR ENTLANJE

azuriranje, vezanje zaves perla monogramov gumbov Velika zaloga perja po 7.— din »Julijana«, Gosposvetska c. 12 31

Sveže najfinišne norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. PICCOLIJA v Ljubljani
se priporoča sledim in slabotnim osebam

KEISEJE

ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

TOVORNI AVTO
rabljen, majhen kupim. Ivan Prešern, Kranj. 3266

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

Prihodnji prikrejevalni tečaj
za vsa

damska oblačila

se bo vrtil

od 27. nov. do 16. dec. 1939
Vsa zadavna pojasnila dobite na oblastveno dovoljeni krojni šoli

TEODOR KUNC

Ljubljana, Aleksandrova 5/II.
Za pismen odgovor priložite znamko!

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

TRGOVSKI POMOČNIK
z znanjem nemškega jezika, manufakturst in specialist želi službe v mestu ali na deželi. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod šifro »Dobro verzirano«. 3273

2 KROJASKA LIKALNIKA
kupim. Kavškova 13 prtiličje. Jesno. Sp. Šiška. 3269

TRGOVSKEGA POTNIKA
dobro uvedenega, železne stroke in potnika za obiskovanje privatnikov v svrhu prodaje patent aparata, potrebnega vsaki gospodinj. Dober zaslužek. Hitre ponudbe na: Branko Bošenič. Crikvenica. 3279

KAPITAL

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

POSJILA
nudimo državnim uslužbencem, upokojencem, posestnikom. Informacija din 3. Dolenski, Mokronog. 3271

TRGOVEC

z lokalom na prometnem kraju išče družabnico s 30.000 do 50.000 din gotovine za razširitev trgovine. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo lista pod »Dobro naložen kapital«. 3256

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

VSAKOVRSNO POHIŠTVO
še vedno po starih cenah dobavlja v moderni in solidni izdelavi trdka »Oprava«. Celovška 50. Sprejemajo se naročila. 50.

OREHOVA JEDRCA

nova, sortirana cvetlični med medicinske dobite najceneje

MEDARNI

Ljubljana, Zidovska ul. 6. 48. T.

MOTOR ZUNDAPP 500

prodam. Gostilna Mrak, Rimska cesta 4. 327.

MLADE PSE

volje pasme, čistokrvne, po 60 din prodam. Naglič Franc. Radovljica. 3270

SOBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

MALO SOBICO

čisto, s souporabo kopalnice, oddan boljšemu gospodu ali gospodini s hrano — takoj ali 1. decembra. Medvedova c. 5, III. nadstropje levo. 3234

URADNICA

išče sobo od hišnega gospodarja, opremljeno ali prazno z vhodom s stopnišča, event tudi sobo s kuhinjo. Dopise prosim na upravo »Slov. Naroda« pod »Stalna«. 3280

DOPISI

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

POZNANSTVO

želi dobro situiran gospod srednjih let s simpatično zgovorno ločenko ali vdovo brez otrok do 30 let staro in z lastnim stanovanjem. Samo resne ponudbe s polnim naslovom poslati na upravo lista pod »Sreča«. Tajnost strogo zadržana. 3165

Najlepši dar

ČEVLJEV PAR

59

5451—44809
Ti dražestni čevlji iz mehkega usnja s toplo podlogo bodo nudili otrokovim nožicam udobnost in toploto.

69

78635—634
Gumijasti ženski čevlji za dež s toplo flanelasto podlogo in srednjimi petami. Okrašeni z okusnim pasom.

19

2560—56
Za male otroke visoki čevlji iz filca, okrašeni s svilinim robom.

39

7225—14
Kupite te tople in udobne copate iz filca. Imeli boste vedno suhe noge in obvarovali se boste prehlada.

29

5561—35
Topli čevlji za otroke iz rdečega ali modrega filca, okrašeni z belo muko.

129

2655—66134
Moderni ženski čevlji iz usnja, kombinirani s suknjo in okrašeni s krznom. Imajo usnjene podplate in srednje pete.

49

78355—
Moderne ženske galoše iz lakirane gume s srednjo peto. Zapečeno se zelo lahko s patentnim gumbo.

169

9629—47751
Moderni moški, bogato okrašeni čevlji iz črnega ali rjavega boksa, derbi fazona z usnjnimi na okvir pritrjenimi podplati in s širokimi usnjnimi petami.

29

7255—57
Visoke domače copate za otroke, izdelane iz toplega volnenega dubla s filcastimi vmesnimi podplati in usnjnimi podplati.

99

2600—64129
Posebno udobni čevlji iz finega boksa, nad nartom okrašeni z okusnim jezikom. Prilegajo se dobro na vsak kostum.

69

7800—44021
Oglejte si čevlje za nemirne dečke! Izdelani so iz boksa z usnjnimi podplati in petami.

Ata

Pozor!

»uspehom zdravim na katerikoli način pokvarjene nohte in odstranjujem kurja očesa brez krvi in bolečin v kopalnici hotela Slon. Te stroke sem se izučil v inozemstvu, kjer sem jo tudi že več let uspešno izvrševal.

Pokusite!

Dekanič

TAPETNIŠTVO JAGER FRANC

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 17 — TELEFON 30-42
nudi najcenejše otomane od din 350.—, žimo od 28.— din. Velika izbira madrcev, cauch-zot, volne, gradla in blaga za prevleko pohištva.

SIV. STROJI

NAJNOVEJŠI OTR. VOZIKI

VELIKA IZBIRA
MOTORJI
TRIOIKLI
SIV. STROJI
igračni vozički, skiroji, avtomobilčki, kolesni deli

TRIBUNA F.B.L. LJUBLJANA

Karlovska c. 4 — Podružnica: Maribor, Aleksandrova 26
Ceniki franko!

Makulturni papir

preda

uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knafljeva ulica štev. 5

ZALOŽBA »CESTA«

LJUBLJANA — KNAFLJEVA UL. 5

je izdala tele zanimive knjige, ki vam bodo prijetno skrajšale dolgočasne jesenske dneve in ki so zelo primerne tudi za darilo:

Ravljen: ZGODBE BREZ GROZE

Klabund: PJOTR · RASPUTIN

Ravljen: ČRNA VOJNA

Thompson: SIVKO

Majerjeva: RUDARSKA BALADA

Nasle cene potrjujejo, da so knjige založbe »CESTE« v resnici

najcenejše slovenske knjige

kljub temu pa so vsebinsko odlične, zelo okusno pa so tudi opremljene

Broširana knjiga stane 10.— din. Vezana knjiga stane 15.— din.

Pri broširanih knjigah računamo za oмот in poštnino samo 1 din, pri vezanih v celo platno pa 1.50 din.

Naročila sprejema in jih takoj izvršuje:

ZALOŽBA »CESTA«

LJUBLJANA — KNAFLJEVA UL. 5